

postala
te in num.
24713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
ata 110, negyedévre 320, fél-
600, egészévre 1200 lei. Kül-
e: Havonta 2, negyedévre 6,
ve 12, egészévre 20 dollár. Hír-
sek díjszabás szerint. Az „UJ
LET” az erdélyi és bansági
dóság egyetlen napilapja. Cik-
nk utannyomását csak a for-
megjölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 7.

Péntek, 1934 február 2.

5694. ÉV XVII. ÉVF.
SEBATH 17. 25 SZÁM.

VILÁG TÜKRE

Séták
Jacob Wassermannal

Herman Menkesnek, a nem
régén elhunyt jövevény bécsi
újságírónak, aki Jakob Was-
sermann bizalmát élvezte, hát
rahagyott naplójegyzetéből
való ez az írás, amely a haj-
hatatlan íróval töltött sétái
ról számol be.

Egyik délelőtt az idillikus szépségű
Grinringben sétálgattunk és Wasser-
mann, aki halk és elmélyült volt, be-
tekintést engedett irodalmi terveibe.
Együttal pedig precízította a modern
írók álláspontját a kultúra és a kor
irányával és mozgalmával szemben.

Szavai mentesek mindenféle frazisz-
tól, keresetlenek és egyszerűek, mint
amilyen ő maga. Arcában az átélten
szentkedések, külső és belső küzdelmek jelei
Igy kezd:

— Az író kell, hogy magában hord-
ja és pedig kikristályosodva korának
armlatait, amiért küzdenie kell, az
már nem egyéb, mint a kifejezés mű-
vészi módja. Amióta a közönség szá-
mára írok, mindig arra törekszem,
hogy megtaláljam azt a formát, amely
nek segítségével korunk politikai, szo-
ciális és lelki elemeit művészi alkotás-
sá fixírozhatom. A regényt mint mű-
vészi terméket abban különböztetem a „vé-
letlen” írásműtől, hogy a regényben
forma és a tartalom magasabb szimbo-
likus egységet nyer. Azon törekszem,
hogy regényciklust csináljak, amely
ben a különböző szociális típusokat
szeretném szembeállítani, de ugy, hogy
ebből korunknak lehetőleg tiszta, vilá-
gos képe domborodjon ki. Nem gondolok
Balzac és Zola munkáira, mert én
inkább azt a változást akarom megmu-
tatni, ami a modern ember lelkeben
megy végbe a technikai és szociális
kultúrának befolyása alatt. A regényt
művészi terméknek tekintem és nem
csupán szóraközt napj jelenségnek.
A regényt úgy szeretem, hogy az az
életnek is mélyenjáró tartozéka legyen,
amit természetesen nem könnyű dolog
élni.

— Azt kérdelem az írótól, jellemzőnek
tartja-e saját írói művészetére azt a kö-
riülményt, hogy első regényeiben olyan
nagy szerepet juttatott a zsidóságnak.
Wassermann így felelt:

— Minden költőnek szüksége van
egy világra, élő emberekre, vagy ha a
történelemből veszi anyagát, olyan ala-
kokra, akiknek szinte pontos reproduk-
ciót megtalálják saját korában. Erre
szükség van nehogy a formák megme-
revítsék írását. Minél nagyobb az ő vi-
lága, annál elevenebb és természet-
esebb formákat fog találni a világ víz-
szatúrközvetítésére. Ennél is erőse-
sen éreztem zsidó nyelvtudományt, de nem
mint elnyomott és oldaltálló zsidót, ha-
nem a különállót, aki a vérség révén
érzi emberiségét. Nem egy olyan em-
bernek a felfogásával éreztem zsidó-
nak magamat, akinek hódítania kell
olyasmint, ami nem az övé, hanem egy
olyan embernek tudtam magam, aki
származásánál fogva a szabadságok és
tradíciók buzgó forrásai fölött rendel-
kezik. Ez az oka, hogy néhány alapo-
san gondolkodó kritikus inkább a ke-
leti vonásokat vette észre írásaimban.
Semmi sem speciálisan zsidót. Hogy én
a zsidó világot formáltam regényeim
ben, ez csak arra szolgált, hogy ma-
gát a nagy világot alakítsam. Minden
művész legtermészetesebb ösztöne,
hogy környező világát mutassa be. De
ez az ösztön olyan erős, hogy a speci-
fikus környezet kereteit valósággal
széjjelrobbantja. Ennek példáját lá-
tom én „Alexander in Babilon” című
regényemben.

— Tehát mégis a zsidóság volt az,
amely önmek a legéletrevalóbb ideákat
adta — jegyeztem meg.

Megnyílt a parlamenti ülészek

A király a trónbeszédben bejelen- tette a rendtörvényt, a gazdasági reformokat és a közszabadságok alkotmányos védelmét

Rendkívül meleg szavakkal hangsúlyozta a trónbeszéd
Románia békepolitikáját. A kisebbségekről nem emlékezett
meg ezuttal a trónbeszéd

Duca emlékének áldozott a parlament első ülése

Bucuresti, február 1. Csütörtök déle-
lőtt a szokásos ünnepélyes formákban
között nyílt meg a parlamenti idej ülésze-
ka. Tizenegy órakor a patriarchoa székes-
egyházában Te Deum volt, amelyen a
kormány, a katonai, egyházi és polgári
főméltóságok vettek részt. Fél-tizenkettő
kor volt vége az istentiszteletnek, amikor
az ott jelen voltak átvonultak a kamarába.
Ekkor már gyülekezni kezdtek a képvisel-
ők és szenátorok. A karzatok csakhamar
megteltek elegáns és világított közönség-
gel, a diplomaták páholyaiban pedig tel-
jes számmal jelen volt a bucaresti dip-
lomáciai kar. Tevfik Rüsdi bej, török kül-
ügyminiszter a török követség ügyvivő-
jének társaságában jelent meg az üléste-
remben, ahol lelkes ünnepélyben részesi-
tették a parlamentet. A török külügy-
miniszter az ülésterem első padsorában
foglalt helyet.

A miniszterek a miniszteri padsorok
között beszélgettek és kormánypartii kép-
viselőkkel tárgyaltak. Kegyeleti okokból
Duca régi parlamenti helye üresen ma-

radt. A szék támlájára emléklapok
helyezett a liberális párt, a következő fel-
irattal:

„Duca, a liberális párt elnöke meg-
halt az ország szolgálatában 1933 decem-
ber 29-én.”

Megérkezik a király
Százegység ágyúlövés reszkettette meg a
főváros levegőjét, amikor a király és ki-
séréte elindult a Calea Victorieián lévő
királyi palotából. A parlament kapujánál
Tatarescu miniszterelnök vezetésével a
kormány összes tagjai fogadták az uralko-
dót, majd Bratescu-Voinesti háznagy
jelentette a parlament tagjainak az uralko-
dó megérkezését.

Valamivel tízenkét óra után lépett a
király terembe, amelynek közönsége per-
cekig tartó tapsal és ovációkkal fogadta
az uralkodót. A király elfoglalta szokásos
helyét az elnöki emelvény mellett, majd
Tatarescu miniszterelnök átnyújtotta ne-
ki a trónbeszédet, amelyet Károly király
éres hangon felolvast. A trónbeszéd a
következőképpen hangzik.

Károly király trónbeszéde

Képviselő Urak, Szenátor Urak!
— Boldog vagyok, hogy az ország kép-
viselőinek körében lehetek, akiket a nem-
zeti akarat legutolsó konzultálása alkalmá-
val választottak meg. Ebben az ünne-
pélyes órában azt hiszem, hogy

első gondolatunkat volt miniszterel-
nökünk, Ion Duca emlékének kell
szenteljünk, a kiváló államférfi és ki-
próbat hazafi emlékek, aki az or-
szág és korona szolgálatában esett
áldozatul egy merénylőnek, ame-
lyet megbélyegzett az egész román
lelkismeret.

Az állam ereke szolgálatának nevével be-
szellett fogja megőrizni a román politika
történelme.

A törvényhozó testület új gyűlésének
megnyitása olyan aktivitás periódusának
kezdését kell, hogy jelentse, amelyet meg-
gyorsítanak a megoldásra váró problé-
mák, az államélet, a gazdasági és pénz-
ügyi élet nagy feladatai. E problémák
ma gyors megoldást igényelnek és elha-
tározottságot a véghezvitelben.

A megoldások és intézkedések, ame-
lyeket kormányom javasolni fog
szükségesek ahhoz, hogy a közrend
biztosított és így az összhang és
nemzeti szolidaritás atmoszférája jöj
jön létre.

A jó egyetértés és testvériség érzelmei-
nek kell áthatnia az összes polgárok lel-
két és nem szabad igyekezetüket és er-
költési értéküket olyan érzelmeik terjesz-
tésére fordítani, amelyek tönkre teszik
a nemzeti konszolidáció munkáját. Ez a
munka csak a legmagasabb cél és fel-
adat teljesítésével és

a közszabadságok tisztelhető tartá-
sával érhető el az alkotmányos rend-
szer keretében, amelynek alkalmaz-
kodnia kell hazánk normális fejlő-
déséhez

A mai generáció egyesült erővel és ma-

gasztos lélekkel van hivatva megvédeni
és megerősíteni nagy őseink művét.

A gazdasági, pénzügyi és köz-
igazgatási program

— A kormányom által készített gazda-
sági, pénzügyi, közigazgatási és szociális
program végrehajtására teljes határozott
sággal és haladéktalanul törekedni fog-
unk. A pénzügyi terhek megkönnyítése,
az állami apparátus egyszerűsítése, a szük-
ségtelen és terhes intézmények megszünté-
tése, a legszigorúbb takarékoság, a valuta-
stabilizáció megvédése, az egyensu-
lyozott költségvetés, az adósságok problé-
májának teljes és végleges megoldása e
program pénzügyi feladatai. Meg kell
valósítani a racionalizálás és ezzel a nem-
zeti termelés fokozásának programját.
Kormányom biztosítani fogja egy új és
szorgalmas gazdasági tevékenység kifej-
lődését, megkülönböztetett figyelemmel a
mezőgazdaság érdekeire, amely az ország
gazdaságának legjelentékenyebb forrás-
sát képezi.

A közigazgatás, iskola és egyház az ál-
laméletben rájuk háruló feladatnak és az
erkölcsei rend követelményeinek megfelelő
szervezetet és támogatást fognak kapni,
mert csak ez a rend képes biztosítani az
államélet normális fejlődését.

A Románia által ösztönöz és határozot-
tan követett békepolitika és nemzetközi
egyetértés politikája nem fordíthatja el
figyelmünket a nemzetvédelem megerősíté-
séről. A hadsereg, amely az állam egysz-
tenciájának egyik legfontosabb eszköze, a
kormány élénk gondoskodásának tárgyát
fogja képezni.

A béke programja
Románia külpolitikája a nemzeti egy-
ség szempontjaiból fakad, ezért nem ismer
váltásokat vagy ingadozásokat. Céljai a béke
fenntartása, az ország határainak örök integritása, a szövetségek respek-
tisztelbentartása, a szövetségek respek-

tálása és barátságos kapcsolatok létesíté-
se az összes nemzetekkel kivétel nélkül.
A lefolyt év lehetővé tette Romániának
is, hogy céljainak megvalósításában igen
fontos eredményeket mutasson ki, így

az 1933 február 16-án Genfben aláírt
szerződéssel, amely a kisanantnak
új szervezeti formát nyújtott, amely
megerősítette azt és lehetővé tette,
hogy a nemzetközi életben mind in-
kább jelentősebb tényezővé váljék.
Az 1933 július 3. és 4-én Londonban
aláírt szerződésekben, amelyet Ro-
mánia, illetve a kisanant és a szo-
cialista Szovjetkötársaságok Unió-
ja kötöttek, a ma román uralom
alatt élő terület védelmébe helye-
zi és kizárja bármely háború vagy
erőszakos aktus indítását a két szom-
széd állam között.

Ez a szerződés lehetővé teszi a két állam
viszonyának további fejlődésére irányuló
bizalmunkat. Az 1933 október 17-én An-
karában aláírt egyezmény a Törökország
és Románia közötti állandó barátságra tá-
maszkodik és a Balkán békéjének megerő-
sítését célozza. Jugoszlávia királyának és
királynőjének látogatása alkalmas adott
ama mély kapcsolatok és érzelmeik ki-
hangsúlyozására, amelyek Romániát és
Jugoszláviát egybefűzik. Boris és Giovan-
na, a bolgár királyi pár legutóbbi látó-
gatása bizonyosságot annak, hogy politikai
kapcsolatunk a bolgár és román nép kö-
zötti barátság érzelmeitől van áthatva.

Ami a Népszövetséget illeti, Romá-
nia ma különösebben, mint valaha,
hangsúlyozni kívánja rendíthetetlen
meggyőződését annak eszméiben.

A világ keretében elfoglalt helye-
tünk az a deviza, amely a legszeren-
esebb módon köztet kötelezettsége
ink betartására, rendíthetetlen meg-
győződéssel igazságunk iránt. Az or-
szág mai helyzete határozott intézkedé-
seket követel, gyors eredményű megol-
dásokat és kevesebb törvényt, de szigo-
ruan alkalmazza azokat, takarékos
háztartást, munka és fejfelemre való
törekvéssel. A nemzeti élet minden
ágában ez az út, amelyet a mai
idők szükségletei megkövetelnek. Áthat
va ettől az új szellemtől, meg vagyok
győződve, hogy önök uraim munkájuk
ban meg fognak felelni az állam ma-
gasabb érdekeinek és az ország várako-
zásainak.

Kívánva önöknek derék és jó munkát
kérem a Mindenthatót, adja áldását te-
vékenységükre.

Ezután a király a parlamentet meg-
nyitottnak nyilvánította.

Ünneplik a török külügy-
minisztert

A trónbeszédet gyakran szakították
félbe a képviselők és szenátorok tapsai
Amikor a király az anearai szerződés
ról szólt, a jelenlévők lelkes ünneplés-
ben részesítették a török külügyminisz-
tert. A beszéd végzetével ismét perce
kig tartott az ünneplés, majd a király
az udvari menet élén visszatért a palo-
tába.

(Folytatás a 8-ik oldalon.)

rek

szter között teljes
kán-paktumot illető
egyelőre Belgrád
ogják a Balkán-sze-
es, ünnepélyes alk-
ben.

bej bucaresti látoga-
rópai országokban nagy
erik, mert döntő jelen-
k a Balkán-blokk szer-

miniszter még a Zaf
eten fogadta a rom-
et igen melegen üdv-
résdre, meddig mar-
gy választott Tewf
Titulescu akari
tam, hogy Stambul i
Constantához. Bucures
unk tovább Belgrádb
autazom. Arra a ké-
grádban aláírják-

de remelem — volt
án-szerződés barátság,
amelyben teljes szív-
ulesucival, jóbarátjáv
a volt erről a szerződés
híjessel és Maximossal is
megegyezésre jutottak
arra kell vetni.

g kijelentette a külügy-
balkáni népek sorsa kö-
ül, hogy összekösse őket
an államot. Törökország
ben tartotta az adott

zódések és paktumok be-
lyeket meg kell tartan-
zadok során meggyőző-
a harcok nem vezetnek
an félszöveg utolsó ura
alom volt, ma meg kell
ni megmaradt belőle és
et kell tartanunk az örö-
megismételjük a multi-
csak veszhetünk. Nem
vizionisták, sem antirevi
ország semleges helyzet
lehetővé teszi számára a

ui francia-osztrák
gi egyezményt
ak alá

31.A francia főváros
francia egyezményt ír-
li határmennyiségek új
francia részről lényege-
a textilipari, gép, kau-
cipari termékek Fran-
ortálható ausztriai kon-
j egyezménynek politi-
és célzata is van. Fran-
gére kívánt lenni a
küzdő Ausztriának s
s államok hasonló szel-
előjárni ausztriai áru-
lásánál.

közöi tarifa-
ncia Rómában

31. Rómában holnap
a jugoszláv, magyar,
gyalás a vasúti tarifát
s az olasz importra vo-
nyos kedvezményeket
között megállapítani.

ldrendés
Amerikában

uar 31. Utah, Nevada
államokbar földrendés
ány másodpercig tar-
több városban anyagi
de emberéletben nem

S Könyv. és Lapkiadó Rt.
Strada Baron L. Pop 10.
telefon: 9-77.

enzurat

— Minden művésznak egy benső, mondhatnám vallási sugallat ad indítékot alkotásához. Minthogy zsidó vallásban nevelkedtem, ennek a vallásnak az elemei vibráltak bennem, Agathon Geyer személyében ezt az eszmét próbáltam érzékelteni.

— Ön egyik regényének a „Kaspar Hausernek” ezt az alcímet adta: „A szív lustasága”. Mit akart ezzel mondani?

— Emlékeztetnem kell — felelte az író — egy dialógusomra, amit a szerelemről írtam. Ebben Faustina körülbelül azt mondja, amit Szent Pál írt a rómaiakhoz: „A jót, amit akarok, azt nem cselekszem, ellenben a rosszat, amit nem akarok, azt elkövetem.” Az embernek vannak pillanatai, amikor ügyesüket ösztönösen felismer. Az érdekes hadilábban áll a meggyőződéssel. Hányszor van úgy, hogy egy nagy, igaz érzés tombol bennünk, de nem aszerint cselekszünk, mert megzavar bennünket saját gondolkodásunk, vagy másoknak a beszéde. Ilyesmí idézi elő a szív lustaságát. Az érzéseink szava arra int bennünket, hogy maradjunk és mi tovább megyünk. Az érzéseink azt mondják, hunyd be a szemed és mi épp akkor nyitjuk ki őket. Az érzéseink azt diktálják, hogy foglaljunk állást és mások beszéde, vagy saját gondolkodásunk hallgatást követel. Istentől beszélünk és magunkban az ördögöt tápláljuk. Zenében és költészetben tobzódunk és menekülünk kicsiny emberi kötelességeink elől. Dicsérjük a barátságot és ugyanakkor eláruljuk a barátot; szeretnénk a géniust és amikor jelentkezik, akkor lerántjuk őt a sárba. Mindez a „szív lustasága”.

— Miért nem választja problémái számára a drámai formát? Miért mindig és előszeretettel az elbeszélőt?

— Mert a regénynek nagy feladatai vannak, amiket a színház már nem tud teljesíteni. Az olvasó sokkal odaadóbban és elmélyültebben szedi magába az impressziókat, mint a néző, aki egészen más hatásokhoz van hozzákövetve. A színház figurákat követel, nagy gesztusokat, ami nem talál külföldön a modern ember egyszerű, zárt lényéhez. És ezért a drámban mindig van valami a valótlanságból. Itt van Ibsen fejlődésének karakterisztikus példája. Ez az északi író úgy érezte, hogy el kell távolodnia drámáinak monumentális alakjaitól és az egyszerű és intim alakok felé hajlott. Ezzel azonban büszkén kellett mondania magának a drámaírásnak is. A regényben a költő nemesen saját egységét adhatja, hanem jobban ki tudja dobni a tanai alakjait is. Közötte és az olvasó között nem áll egy közvetítő személy, mint ahogy a rendező és színész áll a drámaíró között. A regényíró abszolút ur és nem függ senkitől. Ha a publikumnak nem tetszik a regénye, ez korántsem igazítja őt, annyira, mint a színműíró. Vannak ugyan nekem is kisebb drámai kísérleteim, de nem szántam őket a színpad számára, hanem inkább a párbeszéd formáit kiérleltem tekintem őket.

Barna Könyv. Ha a világeseményeket meg akarja érteni, el kell olvasnia ezt a könyvet, amely magyar nyelven most jelent meg. Ára 40 lej, plus 10 lej portólétségek. Kapható az Uj Kelet könyvtárában.

Lepage potom-vásár
Febr. 1-10
rengeteg értékes magyar német francia könyv, kotta, diszmű potom-olcsón
LEPAGE-nál Cluj
Febr. 1-10
Siessen ami elfogy, pótolhatatlan.

Select Mozgó Nagy sikerrel folytatja: **Select Mozgó**
ALATTUNK A POKOL
rendkívül érdekes film bemutatását, főszerepekben:
Robert Montgomery és Madge Evans
Monopol Metro-Goldwyn

Mussolini diktátor címet kap?

Hogyan ül össze az új olasz érdekképviseleti parlament?
A Duce élete végéig Olaszország ura marad

Róma, február 1. Április 28-án ül össze az új olasz érdekképviseleti parlament. Mint Mussolini kijelentette, a réginek nem volt valami nagy híve és az újban látja a jövő igazi népképviseletének első megtestesülését. Az új olasz képviselőháznak négyszáz választott tagja lesz, akiket a munkaadók és az alkalmazottak szövetségének jelöléséből, a fasiszta nagytanács és a jelölési joggal felelősséget vállaló egyesületek és testületek jelöltjeiből választanak. A fasiszta nagytanács az eléje kerülő névsorból kiválasztja négyszáz nevet és azt egyetlen listán a választói elé terjeszti. Ha a listát — melynek élén Mussolini neve szerepel — a tíz és félmillió választóinak több mint 50 százaléka visszautasítaná (erre azonban vajmi kevés kilátás van), akkor a fasiszta nagytanács újabb névsort állít össze.

A jelölések megszólása

Az olasz képviselőház lényegében a dolgozó töke és a dolgozó ember képviselője. A munkaadók és a munkavállalók szövetsége egyforma számu jelöltet terjeszt a nagytanács elé, mely ügyel arra, hogy ezt az arányt egyik fél javára sem tolja el. Az 50-50 százalékos összeállítás parlamentben a szabadfoglalkozásúak és a fasiszta nagytanács által kijelölt képviselők alkothattak a mérleg nyelvét, ha ilyennek egyáltalán lehetősége vagy ilyesmire szükség volna. Természetesen a jelöltek kizárólag a fasiszta párt tagjai lehetnek.

A foglalkozási ágak jelöltjeinek száma mából körülbelül meg lehet állapítani az új parlament foglalkozásbeli összeállítását. A földművelők és a földművesek egyenként 96 jelöltet, a gyárosok és az ipari munkások 80-at, a kereskedők 48-at, a kereskedelmi alkalmazottak ugyanennyit neveznek meg. A közlekedési vállalatok 32, a közlekedési alkalmazottak ugyanennyit a légügyi szolgálati vállalatok s az alkalmazottak egyenként 40-et, hitelügyi és biztosítási vállalatok és alkalmazottak 24-24-et, a szabadfoglalkozásúak pedig összesen 160 jelölttel szerepelnek.

Ezeket kívül jelölési jogunk van a közalkalmazottaknak 8, a tanároknak tanítóknak 57, a vasutasoknak 5, a postásoknak 2, az állami vállalatoknak 2 s a kulturális és sportintézményeknek. A gazdasági jelölés szövetségeit 800 jelöltje és a társadalmi egyesületek 200 jelöltje, tehát összesen 1000 jelölt közül választják ki végleg az új parlamentet.

Az új parlament hatásköre

Az olasz parlament hatásköre és szerepe alig hasonlítható a parlamentáris mus iskolapéldájának, az angol parlamentnek szerepéhez. Lényegében (mivel csak egy párt van benne képviselve) nem más, mint egy politikailag igen szűke testület, amelyet a fasiszta kormány jobb megoldása híján a közvélemény ellenőrzőszervejének számít. A parlamentnek jogában állna a kormány egyes indítványait, vagy a költségvetés bizonyos tételeit kifogásolni, sőt el is vetni. Azonban a gyakorlatban erre gondolni sem lehet. Az eddigi fasiszta parlamenteknek még Mussolini legkomolyabb felszólítására sem lehetett arra bírni, hogy a kormány egyes javaslati felett kritikát gyakoroljanak. Mint Mussolini környezetének egyik tagja mondta a Duce olyan fasiszta képviselőházzal szeretne, ahol a javaslatokkal szemben komoly ellenérvek is hangzanának el és így megmutatkozhatna a közhangulat, amely — Mussolini szerint — nem lehet annyira egyöntetű, mint a képviselőház.

hetett arra bírni, hogy a kormány egyes javaslati felett kritikát gyakoroljanak. Mint Mussolini környezetének egyik tagja mondta a Duce olyan fasiszta képviselőházzal szeretne, ahol a javaslatokkal szemben komoly ellenérvek is hangzanának el és így megmutatkozhatna a közhangulat, amely — Mussolini szerint — nem lehet annyira egyöntetű, mint a képviselőház.

Az angol király „az őt kikötő lord kormányzójává” nevezte ki lord Readinget

London, február 1. György angol király az „őtkötő lord-kormányzójává” nevezte ki Reading márkát, a volt indiai alkirályt és volt angol külügyminisztert. Ez a legmagasabb méltóságok egyike Angliában. Az őt kikötő lord-kormányzója még a száz korszakból datálódik, amikor a Sandwich, Dover, Hythe, Romney és Hastings angol kikötők Anglia honvédelmi rendszerének fontos részét képezték. A lord-kormányzó hivatalos rezidenciája Walmer Castle.

Érdekes megfigyelni azt a mozgalmat, amely a fasiszta pártnak legközelebbi körében indult meg. Ez a mozgalmat teljesen elméleti jellegű korporációs törvénynek azt a megfogalmazás, mely valóságos diktátort ad a mindenkori miniszterelnöknek. A pártnak néhány vezetői pozícióba tagja úgy véli, hogy Olaszország Mussolini kezében kitűnő helyen semmi kifogás nem lenne azzal szemben, hogy Mussolini élete végéig Olaszország miniszterelnökévé, vezérévé, vagy törvényt adóvá válasszák, azonban veszélyt tartják, hogy nem Mussolini, hanem ismeretlen jövőbeli miniszterelnök kapja a diktátori hatalmat. Az új törvény értelmében a miniszterelnök a megválasztás, vagy kinevezés után életre szól, hiszen a kormányelnök kedései ellen nincs apellálás. A egyes tagjai tehát úgy szeretnék látni a törvényt, hogy azt a hatalmat, mely eddig a miniszterelnöknek szólt, után Mussolininak személyesen szólja, esetleg olyan címzéssel, mint amilyen hajdan a római szenátus adott Sullának: „Diktator legibus scribendis et reipublicae cunctitunde...”

Az angol sajtó melegen üdvözli lord Readinget magas kitüntetések alkalmából és a lapok egyöntetűen megállapítják, hogy a király szerencsés választást talált, amikor Readinget nevezte ki erre a magas méltóságra. A zsidó Reading Wiljiam Pitt wellingtoni herceg utódja. Lord Reading, mint ismeretes, Angliában kivívott magas pozíciója mellett hűséges fia zsidó népének is és egyik odaadó barátja és támogatója a zsidó országépítésnek és minden zsidó népi ügynek.

Amerika demarsra készül a német országi zsidóüldözések ellen

Megállapítást nyert, hogy Németország pénzezi az amerikai náci-mozgalmat

Washington, február 1. Az amerikai kongresszus bevándorlási bizottsága vizsgálatot folytatott az Egyesült Államokban folyó nemzetközi szocialista propaganda aknamunka ellen. A bizottság befejezte munkáját és vizsgálatának eredményéről szóló jelentését benyújtotta a kongresszushoz. A jelentés megállapítja, hogy az Egyesült Államokban dúló nemzetközi szocialista agitáció veszedelmes az államra és sürgős akcióra van szükség az országnak a nemzeti szocialista propagandától való megóvására. A kormány fel kell világosítania a német amerikaiakat e propaganda káros voltáról, mert elsősorban az Amerikában lakó németeket fertézik meg a nemzeti szocialista Németországból importált propaganda mérgével. A bizottság megállapítja, hogy ez a propaganda gyűlöletet szít a zsidók ellen, közvetve azonban az amerikai államot támadja meg. A jelentés leszögezi, hogy minden kétséget kizáróan a német kormány finanszírozza a nemzetközi szocialisták amerikai tevékenységét. A bizottság javasolja a kongresszusnak Samuel Dickstein bizottsági elnök indítványának elfogadását, mely szerint a kongresszus újabb vizsgálóbizottságot küldene ki e propaganda útjai kreált ártalmas befolyások elhárítása céljából. Dickstein javaslatának megindoklásában rámutat arra, hogy a bizottság óriási anyagot és dokumentumokat gyűjtött össze, amelyek mind arról tanuskodnak, hogy a nemzeti szocialista forradalmi és lázító agitációt folytatnak az Egyesült Államokban. A bizottság kétségbevonhatatlan bizonyítékok birtokában van, arról, hogy a német katonai készütséget tartanak fenn Amerikában, titkos rendőrséget szerveztek meg, összeesküvéseket szőnek Amerika földjén. Ez az agitáció arra az aknamunkára emlékeztet, melyet 1915-ben fejtejtettek ki a német ágensek Amerikában, amikor Németország olyképpen akarta megsérteni Amerika semlegességét, hogy összeesküvéseket inszenált Németország akkori érdekei ellen.

Tyding szenátor határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben követeli, hogy Roosevelt elnök közvetlen demarszt intézzon a német kormányhoz a német zsidóüldözések ellen. A szenátor rámutat a németországi zsidók tragikus sorsára és azokra az intézkedésekre, amelyekkel a német kormány polgári és politikai jogaitól fosztotta meg a német zsidókat. Hangsúlyozza, hogy az Egyesült Államok eddig is számos esetben lépett fel az elnyomott kisebbségek érdekében, különösen akkor, amikor az elnyomtatás vallási türelmetlenség következménye volt. 1840-től 1919-ig kilenc történelmi alkalmat ragadott meg az Egyesült Államok kormánya, hogy már országok üldözött és elnyomott zsidó polgárai érdekében szóljon emeljen. Az Egyesült Államok politikai tradíciói követelik meg, hogy Amerika elnöke minden kétértelműséget kizáróan, juttassa kifejezésre megdöbbenésének és fájdalomának érzelmeit a német kormány előtt a zsidó polgárok jogfosztása és elnyomtatása fölött. Az elnök adjon kifejezést ama reményének is, hogy a német birodalom rövidesen meg fogja változtatni politikáját és vissza fogja helyezni jogait a német zsidókat.

Megjelent! **Reffenetes Adolf** Megjelent!
Ez a komikus éposza jellelmes jambusok és kellemes rövidséggel, melyben megvagyon énekelve a braunau mázoló szén csodálatos pályafutása — a létra felől a kancellári székig.
Zsidóknak kedveltebb írást írta:
Salamon László
Ervszerre fogja írni és nevetni rajta!
Aonnal rendelje meg az Uj Kelet könyvtárában. Ára 20 lej és portó.

Február 1-10 mindennap
nézze meg a Lepage potom vásár olcsó kirakatait!

PENTEK
Egy

A német...
Berlin, február 1. Berlin egyre hatalmas antiszemitikus Beoba kormányt fűl. Achim Görke lapítja, hogy a hívatató hivatal három millió származású tartják nyilv rere felépítet zsidószármazás mások archív van, akik nek. És ami 870 tagból áll kutató hivatal tisztviselőkné vizsgálják a könyveit, h htre áttért z viselő árják nem tudják l ig visszamen kat, a fajkut kinti. Azért mert 1800-ig gok Németo djg szigoruz taságának p elkülönült

A „Völkis...
cikkben arról beszéltek, akik enyhébb azokat, akik ságukhoz. Ha a lap — akkor özőnléni a k uak kereszte keresztyénség hogy kedvez Lehet, hogy ben, akik sz olyanokkal ságokból szá tónik. De a keresztyénit egyedekkel.

Ilyen kör...
mit az ang németország szerint, ha séget talál ezer, hanem hagyta vol lap szerint zsidóüldözé 2-3 ezer z országból, mindent el országból, az öngyilkos, hogy kíván vándorlás mos esőkké fog esni a mai látszár állapítja n szági zsidó dalmaj ell rófa óriás urukat és ta magáva örök érté növeléséhe dó.

Mi sem zsidók ön lap, mint Keleko, a kurzusain Iroda mu

Egymillió ember akar kivándorolni Németországból

A német zsidókra szakadt katasztrófa visszaadta népi öntudatukat. Háromezer felnőtt zsidó tanult héberül Berlinben

Berlin, február 1. Hitler Németországban egyre nagyobb méreteket ölt a hivatalos antiszemita kampány. A „Völkischer Beobachter“ legutóbbi számában a kormányfajkutató hivatalának vezetője, Achim Görke cikket ír, amelyben megállapítja, hogy a belügyminisztérium fajkutató hivatalának archívumában mintegy három millió németországi zsidó és zsidó származású ember nevét és családfáját tartják nyilván. Az index-lapok rendszerére felépített archívum minden zsidó és zsidó származású egyént kontrollál. Egy másik archívum 13 ezer zsidót tart nyilván, akik németnyelvű neveket viselnek. És ami talán a legérdekesebb, egy 870 tagból álló hivatalnok kar áll a fajkutató hivatal szolgálatában. Ezeknek a tisztviselőknek az a kötelességük, hogy át vizsgálják a különböző hitközségek anyakönyveit, hogy felkutassák a keresztény hitre áttért zsidókat és a biblikus neveket viselő árjak származását. Mindazok, akik nem tudják kimutatni 1800 január elsejéig visszamenőleg tisztá árja származását, a fajkutató hivatal nem árjának tekintik. Azért választották ezt a dátumot, mert 1800-ig nem voltak vegyes házasságok Németországban. A zsidók mindaddig szigorúan megőrizték a hitközség tisztóságának parancsát és a nem zsidóktól elkülönülten éltek a gettó falai között.

A náci sajtó újabb kikereszkedési mozgalomtól fél

A „Völkischer Beobachter“ egy másik cikkben arról panaszkodik, hogy a kikereszkedett zsidókat és azoknak ivadékaikat enyhébb elbánásban részesítik, mint azokat, akik hűségesebb maradtak zsidóságukhoz. Ha ez így megy tovább — írja a lap — akkor a zsidók tömegesen fognak öngyilkosni a keresztény egyházakba, ki fogunk keresztelkedni, helyesebben a látszat kereszténységét fogják magukra venni, hogy kedvezőbb elbánásban részesüljenek. Lehet, hogy egyes igaz kitérőkkel szemben, akik szívükben keresztények, vagy olyanokkal szemben, akik vegyes házasságokból származnak, igazságtalanság történik. De a nemzeti szocialista fajelmélet keresztülvitelét nem hátráltathatják az egyedekkel szembeni igazságtalanságok.

Egy millió ember akar kivándorolni

Ilyen körülmények között érthető az, amit az angol Manchester Guardian ír a németországi zsidók helyzetéről. A lap szerint, ha elhelyezkedési és munkalehetőseget találunk külföldön, úgy nem 70-80 ezer, hanem 1 millió zsidó és nemzsidó hagyta volna már el Németországot. A lap szerint bizonyosra vehető, hogy ha a zsidóüldözések nem is fokozódnak, évente 2-3 ezer zsidó fog kivándorolni Németországból, főleg az ifjúság, míg az öregek mindent el fognak követni, hogy Németországban várják be a halált, sőt inkább az öngyilkosságot folytatn választani, mint hogy kivándoroljanak az idegenbe. A kivándorlás és a születések számának rohamos esőkénysége folytán rövidesen a felére fog esni a németországi zsidó lakosság mai látszata. Egy azonban kétségtelen — állapítja meg az angol lap — a németországi zsidók leírhatatlan testi és lelki fájdalmaj ellenére, a rájuk szakadt katasztrófa óriási mértékben növelte önbizalmukat és belső népi életük erősítését hozta magával. A vallási érzés és a zsidóság örök értékeihez való fájdalmas odaadás növelésében önmagára talált a német zsidó.

3000 zsidó tanult héberül

Mi sem jellemzőbb arra, amit a német zsidók öntudatra ébredéséről ír az angol lap, mint az a nyilatkozat, amit dr. S. Keleko, a berlini cionista szervezet héber kurzusainak vezetője tett a Zsidó Távirati Iroda munkatársának. Elmondotta, hogy

az elmúlt év májusában megbízták a héber kurzusok szélesebb alapokon való kiépítésével. Már az első hónapban hatvan kurzust kellett megindítani, míg júliusban a kurzusok száma százra, a résztvevők pedig ezerre emelkedett. Jelenleg háromezer felnőtt és nagyszámú ifjúság vesz intenzív részt a berlini cionista szervezet héber kurzusain és olyan elmélyüléssel és alaposan foglalkozik a hebraizáció, amely szinte egyedülálló ma az egész mozgalomban.

Hány zsidó orvos vándorolt ki Németországból

Berlin, február 1. A berlini orvosok hivatalos lapja érdekes statisztikát közöl. A lap külön cikkben foglalkozik a németországi zsidó orvosok kivándorlásával és

megállapítja, hogy 1933-ban 412 zsidó orvos hagyta el a birodalom területét. Ezek közül 284 Berlinből vándorolt ki, Palesztinába 117, Franciaországba 25, Angliába 22, Svájcba 13, Olaszországba és Spanyolországba 13, Ausztriába, Csehszlovákiába és Lengyelországba 11. Északkeletre 9 orvos vándorolt. Az emigránsok közül 15 nő volt. A lap adatai messzeesnek a tényleges valóságtól, hiszen pontos adataink vannak arról, hogy egyedül Palesztinába több orvos vándorolt ki, mint amennyire az egész orvoskivándorlást becsli a berlini lap. Csak azokat az orvosokat mutatják ki, akiket sikerült felkutatniok, így például a berlini kimutatásból 40 zsidó orvos hiányzik, a vidéki kivándorlás adatai pedig egészen bizonytalanok és hiányosak.

Lezajlott a Hisztadruth Haovdim 13-ik konferenciája

42.000 tagja van a palesztinai zsidó munkásszervezetnek

Tel Aviv, február 1. A Hisztadruth Haovdim, a palesztinai általános zsidó munkásszervezet fennállásának tizenharmadik évfordulója alkalmából „Hisztadruth hónapot” rendelt el a palesztinai munkásság. A „Barmieva” ünnepségek a Hisztadruth évi kongresszusával értek véget. A kongresszus rendkívül impozáns keretek között zajlott le és számos nagyjelentőségű határozatot hozott. Mintegy 201 delegátus vett részt a tárgyalásokon az ország különböző részeiből. Az ünnepélyes megnyitóján Salman Ruba Schoff tartott nagyszabású emlékeszédet dr. Chaim Arlosoroff fölött.

David Remez, a végrehajtóbizottság jelentését terjesztette elő, melynek során szintén megemlékezett Arlosoroffról, majd élesen támadta a revizionistákat, kiknek politikai tevékenysége a munkásság és a Hisztadruth ellen irányul. A jelentésből kitűnik, hogy a Hisztadruthnak negyvenkétezer tagja van.

A. Zabarsky, a Hisztadruth lakásszerzési programjáról tartott nagyszabású

referátumot. Rámutatott arra, hogy az általános lakásbeszerzési terv a városi munkásság 25 százalékát veszi tekintetbe. A terv 3100 városban és 600 koloniján lakó munkáscsaládot ölel fel. 860 család már felépítette a lakóházait. 1500 család pedig megkapta a szükséges építkezési kölcsönt. 1300 család várja a hitel folyósítását. 1100 család saját földjén akar építkezni, míg 1150 a nemzeti alap földjén akar lakást építeni.

Az ipari termelőszövetkezetekről Gorfinke tartott referátumot, aki többek között megállapította, hogy 1600 munkás tömörült 70 ilyen szövetkezetbe. Különösen a személy és áruszállításban dolgozó munkások szövetkezetét sikerült megszervezni. Mintegy harminc szövetkezetben dolgoznak szállító munkások. A szövetkezetekbe be szervezett 1600 munkás közül mindössze 73 bér munkás, a többiek teljesjogi szövetkezeti tagok.

A Hisztadruth konferenciája Ben Gurion nagyszabású beszédével emelkedet hangulatban ért véget.

SALJAPIN jött! győzött!
DON QUICHOTTAL láttuk a Capitolban

A panaszos ügyvéd összeverekedett a vádlott újságíró tanuival a törvénytörés folyosóján

A verekedés olyan atmoszférát teremtett, hogy a tárgyalást el kellett halasztani

Cluj, február 1. (Az Uj Kelet tud.) A törvénytörés negyedik szekciója csütörtök reggelre érdekes sajtóper tárgyalását tűzte ki. A pert dr. Gherman Traian cluj-i ügyvéd indította Barzilay István hírlapíró ellen, aki az egyik cluj-i hetilapban támadó cikket írt egy árverésen történt házvétel dolgaról az ügyvéd ellen. Közül másfél éve húzódik a per, melynek során a hírlapíró állításainak bizonyítására számos tanút jelentett be. A tanúk között szerepelt a telekkönyvi nyomda néhány munkása is, akiket dr. Gherman Traian gondnoksága alatt felmondás és hátralékos fizetésük nélkül kitétek állásukból. Emiatt a nyomdászok beperelték a nyomdát, melynek jelenlegi tulajdonosa, az ügyvédi kamara, már jelentékeny kártérítést volt kénytelen kifizetni. A hírlapíró cikkében, mely

nek főanyagát az az árverés képezte, amely Japure Pie cluj-i cukorkaárus hazát dr. Gherman Traian tulajdonába juttatta, ezzel a pereskedéssel is foglalkozott és Gherman dr. ezt a részt is inkrimálta.

A nyomdászok „konfliktusa” dr. Ghermannal

A csütörtöki tárgyalásra a nyomdának három volt alkalmazottja jött el, akik a folyósón szembetalálkoztak dr. Gherman Traiannal. Zoor Viktor nyomdász az ügyvédhez lépett és a következő kérdést intézte hozzá:
— Doktor ur, miért nem tetszik kiadni azt az igazolványt, amiért kérvényt adtam be a nyomdához?
Gherman Traian felelet nélkül hagyta a kérdést és továbbment.

— De kérem, ügyvéd ur — mondotta Zoor —, tessék válaszolni a kérdésemre.

A verekedés
Gherman erre az ablakpárkányra tette le az aktatászkáját és öklével Zoor arcába vágott. A körülöttük álló tanúk, akik valamennyien az ügyvéd ellen jöttek vallomást tenni,
erre megröghanták Ghermant és hamarosan közelharc fejlődött ki közte és a tanúk között.

A közelben tartózkodott Draghiciu Aurel rendőrigazgató, a bünyűgyi osztály főnöke, aki azonnal közelbepetést és az egész társaságot a rendőrségre szállította. Itt kiderült, hogy Zoor már hetekkel ezelőtt kérvényt adott be a telekkönyvi nyomdához egy bizonyítvány végett, melyben kérte annak megállapítását, hogy a nyomda és a közötté történt per folyamán ellene bünyűvádi feljelentést nem tettek. Erre a kérvényre nem kapott választ és Zoor ennek a kérvénynek az elintézését kérte a folyósón Ghermantól.

A jegyzőkönyvek felvétele után az egész társaság visszatért a törvénytörésre, ahol déli tizenkét órakor vette kezdetét a tárgyalás. Dr. Fersigan Romulus, a vádlott hírlapíró ügyvédje közölte a bírósággal, hogy a folyósón verekedés volt, amelynek során a hírlapíró tanút a rendőrségre szállították. Ez olyan atmoszférát teremtett, mely nem alkalmas a per tárgyalására és ezért a tárgyalás elhalasztását kéri.

Gherman Traian tiltakozott a halasztás ellen és bizonyítani próbálta, hogy a verekedéssel semmiféle atmoszféra nem keletkezett, mely miatt el kellene halasztani a tárgyalást. A törvénytörés ellenkező állásponton volt és február 22-re napolta el a sajtóper tárgyalását. Gherman dr. semmiségi panaszt jelentett be a döntés ellen.

Kisiklott a Fulger villámvonot. A Fulger villámvonot, amely Bucuresti és Constanta között közlekedik, szerdán este Dunarea állomásnál kisiklott. Több kocsi kinyomlott a sínekből és megrongálódott. Az utasok között óriási pánik tört ki, de szerencsére csak néhány könnyebb sebesülés történt. A constantai állomásról segédvonatot küldtek, mely az utasokat megszálította a kikötővárosba.

Egy genfi lap Középeurópa talpraállítását sürgeti. Genfből jelentik: A Journal des Nations rámutat arra, hogy a piacok anarchikus viszonyai közepette, egymástól és a világtól vámháborúk és között devizagazdálkodás kettős falával elzárva a középeurópai országok értékesi és pénzügyi gondjai rohamosan megsaporodnak. Itt volna végre az ideje annak, hogy komoly lépések tétessenek Középeurópa talpraállítására érdekében.

Tavaszi alkalmi könyvvásár!

Tojstoj: Feltámadás, 2 kötet	40
Tojstoj: Karenin Anna, 2 kötet	90
Cervantes: Don Quijote, 4 kötet	145
Dumas: A három testőr, 2 kötet	60
Ifj. Dumas: A kaméliás hölgy	40
Flaubert: Bovaryné	26
Gogoly: Holt lelkek	33
Thackeray: Hűség vására, 2 köt.	80
Br. Eölvös: Karthausi, 2 kötet	40
Br. Eölvös: A falu jegyzője, 2 köt.	80
Eölvös Károly: A nagy per, 3 köt.	99
Jókai: A jövő század regénye, 3 köt.	43
Jókai: A lélekidomár, 2 kötet	49
Jókai: A bálványos vár	20
Jókai: Enyém, tied, övé, 2 kötet	47
Jókai: Rákóczi fia, 3 kötet	33
Sipulusz: Humoros elbeszélések, 4 kötet, kötetenként	30
Dosztojevszkij: Fehér éjszakák	17
Dosztojevszkij: Megméltelyezettek, 2 kötet	66
Dosztojevszkij: Szegény emberek	30
Dosztojevszkij: Özevgyének emlékiratai, 2 kötet	60
Bana: Reményvesztett nemzedék	33
De Coster: Thye Ulempiegel	33
Dickens: Twist Olivér	33
Dickens: Kis Dorjt, 3 kötet	99
Dickens: Pickwick-klub, 2 kötet	66
Stendhal: Pármay Certosa, 2 kötet	53

Minden könyv hibátlan új példány.
Vidékre csak a pénz (vagy bélyeg) előzetes beküldése mellett szállítunk. 100 lejten felül portmentes.

Kérjen árszállításukról árjegyzéket.
CULTURA
könyvkereskedés és antikvárium CLUJ, Str. Memorandului 4., udvarban.

kötő or zle ki

a német ellen

nzeli az amerika

és lázító agitációt fo

A szenátor rámutat a

1-10 nnap

a Lepage potom vásár

1-10 nnap

a Lepage potom vásár

Korcsolyabajnokok pizsamában

Szerdán délben érkezett Clujra a Rotter—Szollás többszörös világ és Európa-bajnokkorcsolyázópár hogy két világrészt bejárta produkcióikkal egyetlen órában át gyönyörködtesék Cluj sportbarát közönségét. Délben érkeztek Erdély fővárosába és este már vissza is tértek Budapestre.

A páros hölgytagját, Rotter Babyt kerestük fel először a Central szállóbeli lakásán. Néhány másodpercnél várakozás után barátságosan hang szól ki az ajtónyíláson: tessék befáradni.

Belépek a félig lecsőtett szobába. Szemben az ajtóval piros angolos szövetruhában fekszik egy heverőn a korcsolya sztár és barátságosan kezét nyújtja: Ne haragudjék, hogy nem állok fel, de pihenem kell az utazás után és a verseny előtt. Üljön le ide mellém a heverőre, így kedélyesebb — mondja kedves közvetlenséggel.

— Elmondjam, hogy mióta üzöm versenyszerűen a korcsolyázást? Csak mondja meg, ha másképpen akarja, nagyon szívesen. El fogom mondani lehetőleg kronológiai sorrendben, hogy miképpen lettünk világbajnokok, hol jártunk, jó lesz így? — kérdezi és már kezd is mesélni, hogy hatéves kora óta korcsolyázik. Öt éve partnerek Szollással.

— Már azelőtt is versenyszerűen üztem a korcsolyázást, de a világhírt azt együtt szereztük.

— Talán végzettszerű, hogy éppen öt rendelte ki mellém a BKE partnerként, mert azelőtti partnereimmel nem jutottam el a budapesti jégpályáról. Legelőször 1930-ban hívtak meg minket a bécsi Európa bajnokságra, ahol második helyet kaptuk. Ezzel kezdődött meg a külföldi turné és ez után már a meghívások egész sorát kaptuk. Még fel sem ocsudtam a bécsi meghívás ünnepeitől, sőt és máris Berlinbe hívtak. Hinni sem akartam a fülemnek, amikor a zsűri kihirdette az eredményt. Megvertük a híres Brune—Wrede párt. Sorra kaptuk ezután a meghívásokat. Több napon át mutatkoztunk be St. Moritzban, ahol már mint befutott műkorcsolyázókat ünnepeltek minket. Az 1931—32-ben megtartott berlini versenyen megnyertük a páros világbajnokságot, majd bejártuk a nagyobb szilénai városokat.

— Már régen kíváncsiak voltunk Erdély fővárosára, de hogy őszinte legyek, egyelőre nem jöttünk volna, ha a múlt héten nem járt volna Budapestre a KKE vezetője. Este utazunk innen Pestre és pénteken már megyünk is négyhetes északi turnéra Oslóba, Stockholmra és Helsinkibe.

— Általában azt mondhatom, hogy mindenütt nagyon szívesen fogadtak bennünket. Azokban a városokban, ahol eddig jártunk, nem éreztük a politikai hangulatot. Sportban lehetőleg kizárják a politikát. Egvedül a versenyeken vetjük észre, hogy a bírók befolyásolhatók kisére az általános politikai hangulat.

Ezzel el is köszöntünk Rotter Babytól. A folyósó második részében bekopogunk Szollás László szobájába. Megnvgatom, hogy nekí már nem sok mondani-valója lesz, mert partnere mindent elmondott. Csak annyit mondjon meg, hogy milyen érzés világot járt ünnepeit embernek lenni?

— Nagyon nagyon jó — mondja barát-ságos hangon és két pizsamakabátját szögvenlősen összébb fogja. — Csak annyit mondhatok hogy az ellenségemnek sem kívánom azt az időt, amíg a verseny és az eredmény kihirdetése között van. Ilyenkor szoktam például lerágni a körmeimet vagy az ujjamat törőlelem. Hála Istennek — mondja és mekpopogtatja a részavát — eddig még többet győztünk, mint nem.

— A korcsolyázáson kívül becsületos

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye.

A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó toradó hős életé és halála. — Toledo a spanyol zsidóság fellegvára. Faladorregény a könyvpiac szenzációja Jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostálya után. Vidéki képviselők kerestetnek.

foglalkozásom is van. Szigorló orvos vagyok. Jövő karácsonyra talán egy újabb munkanélküli diplomással szaporítom Magyarországot. Egyébként huszonhétéves és már világhíre előtt nyert főiskolai bajnokságot. Meglehetősen indiszkrét kérdéseimre

kiejeli, hogy egyelőre nem fog nősülni. Rotter kisasszonyhoz csak sportbarátság fűzi. Ezután már bucsuzom is, mert riporterj minőségem mellett még, nem éppen öreg, leány is vagyok és kissé zavar mindkettőnk a szimpatikus korcsolyabajnok negligésje. (H. E.)

KÖZGAZDASÁG

Remény van arra, hogy az ólomcső-kartell sikerül újból összehozni

Lejár a regáti hét gyár ármegeállapodása

Bucuresti, február 1. Az ólomcső-kartell újból való összehozására irányuló tárgyalások a mai nappal fontos stádiumba jutottak. Január 31-én ugyanis lejár a régi királyság hét gyára között fennálló kötelezettség, amely az árak további fenntartására és a termelés korlátozására irányul. Ezt a megállapodást a hét gyár arra az időre látta szükségesnek, amíg az ólomcső-kartell újból összekovácsolását sikerül keresztülvinni.

Az ólomcső-kartell újból összehozására tehát tovább folynak a tárgyalások. A tárgyalások sikeres befejezése a baia-marej Phönixtől és az állami bányáktól függ, vagyis az ólomtermelő bányáktól, melyeknek a kartellel az ólom eladására vonatkozólag az elmúlt évben szerződésük volt. A múlt évben mind a két termelő egységes árat tartott fenn és az ólomcső-kartell tagjainak árengedményt nyújtottak.

Csak a kisipar és nagyipar összetartásával, kiskereskedők és nagykereskedők kölcsönös megértésével lehet a cluji Kereskedelmi és Iparkamara leromlott presztizsét helyreállítani

Besa Eugen, a cluji Kereskedelmi és Iparkamara új elnökének nyilatkozata munkaprogramjáról és a Kamara jövőjéről

Cluj, február 1. A cluji Kereskedelmi és Iparkamara új elnöke, Besa Eugen mérnök, a Sodronyipar Rt. igazgatója, ma expoziertartott a sajtó számára. Az összegyűlt újságírók előtt részletesen ismertette munkatervezetét. Az elnök hang szította, hogy minden tevékenységének intenciója az lesz, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara visszaszerezze régi presztizsét, vissza nyerve teljes akció képességét, hogy kellő szilval védhesse meg tagjainak érdekeit.

— Az ország egyetlen kereskedelmi és iparkamarájában sinésenek úgy kiélezve az ellentétek a kis- és nagykereskedelem és ipar között, — mondotta Besa mérnök — mint a cluji Iparkamaránál, amely pedig Erdélyben legfontosabb szerve az ipar- és kereskedelemnek.

— Ezek az ellentétek azonban nem azt bizonyítják, hogy a nagyipar, amelynek képviselőjéből Besa elnök legtöbb választója kikerült, a kisiparosokéval ellentétes érdekekért harcolnak.

— Ellenkezőleg! Itt nem két egymással szemben álló osztályról van szó, hanem két olyan csoportról, melynek érdekei alapján véve azonosak és azok az ellentétek, melyek jelenleg fennállanak, csak objektívnek éppen nem nevezhető személyi intenciókból fakadnak.

A biztosítási díjak mérséklését kéri a biztosító intézetektől a cluji Háztulajdonosok Szövetsége. A cluji Háztulajdonosok Szövetsége tízenhat biztosító társasághoz levelet intézett és a biztosítási díjak mérséklését kéri. A szövetség a házberek erős esésével indokolja ezt a lépést és eltökélt szándéka, hogy a biztosítási díjak mérséklését mindenképpen keresztülvizsi.

— Kizárólag szolidaritással, a kistermelőknek éppen úgy, mint a nagytermelők érdekeinek szem előtt tartásával és komoly munkával lehet a helyi iparkamarát arra a rangra emelni, amely megilleti a romániai kamarák sorában.

Az elnök ezután foglalkozott azokkal a hírekkel, amelyek legutóbb különböző lapok hasábjain megjelentek. Kijelentette, hogy a múlt likvidálását a legerélyesebben keresztül viszi és azokat a dolgokat, melyeket ott tapasztalt, először az igazgató tanácsal fogja közölni és csak azután kerülnek azok a nyilvánosság elé.

Besa elnök azzal fejezi be munkaprogramjának ismertetését, hogy a kistermelőket még egyszer összműködésre hívja fel. Hangsúlyozza, hogy a kamara elsősorban ezeknek az érdekeikért fog harcolni, mert hiszen a nagyiparosok érdekeinek megvédésére más szervezetek is vannak. Ugy az illetékesek, mint a sajtó támogatását kéri, hogy végre hosszas vajadás után komoly konstruktív munka indulhasson meg a kamarában.

Az elnöki expozé érdekelt körökben nagy szimpatiaival fogadták és biznak abban, hogy a kistermelők is teljes mértékben meg fogják találni érdekeik védelmét Besa mérnök elnöklése alatt vezetett cluji kereskedelmi és iparkamarában.

Uj hó- és sárcipógyár alapítása Bucurestiben. Bucuresti közgazdasági körökben úgy tudják, hogy a legnagyobb títokban tárgyalások folynak uj hó- és sárcipógyár alapítása ügyében. A hó- és sárcipót belföldi konzorcium csinálná. A gyár terveit egy építész már el is készítette. A gyárat Bucuresti Noiban építé- nek fel.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordításban is

az UJ KELET könyvostályában

Ara 140 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg előzetes beklüldésével

SPORT

Az utóbbi évek legnagyobb sportatrakciója volt a Rotter—Szollás világbajnok-pár cluji bemutatkozása

Cluj, február 1. (Az Uj Kelet tud.) Még nem látott a KKE pálya olyan nagyszámú közönséget, amilyen szerdán este a Rotter—Szollás műkorcsolyázó világbajnokpár bemutatására összegyűlt. Teljesen igazolt volt azonban a nagy érdeklődés, mert olyan művészi korcsolya mutatványokat, amilyeneket a világbajnok vendégek bemutatnak, Clujon még nem láttunk.

A hatalmas tapsal fogadott bevonulás után kezdetét vették a szebbnél szebb figurák, melyeket óraműpontossággal és a legfejlettebb technikai képzetiséggel mutatott be a világbajnok műkorcsolyázó pár. Azonban, ami a legnagyobb hatást érte el a nagyszámú közönségben az a mozdulatok finomságában, lehelletszerűségében volt. Mert egy tevegőben végzett emelt mozdulat után olyan álomszerűen engedte vissza az egyébként gyenge jégre partnernőjét Szollás László, mintha egy filmfelvétellel lassított képét vetítették volna le előttünk. A bemutatott káprázatos, lélegzét-eljállító figurákat hatalmas tapsorkánál jutalmazta a közönség, mely egy felejthetetlen élménnyel lett gazdagabb a magyar világbajnokpár róvid, de annál értékesebb szereplésével.

A világbajnok pár futása előtt és közben Horosz Béla és Balázs, a KKE műkorcsolyázóinak mutatványiban gyönyörködött a közönség.

A műkorcsolyázás után az Universitatea—KKE jéghokai mérkőzésre került sor, amely azonban sportszempontról csak reményekre jogosít. A mutatott játékok alapján ugyanis a játékosok jobban ambicionáltak a közelharcolból való győzedelmes kikerülést, mint a játék valódi értelmét: az önzetlen gólatörést. Végül elégtellen állapítottuk meg, hogy Hirsch Elemér drt is (aki az U csapatában bekket játszott) kihozta sodrából a bíró sorozatos tévedése.

Sporthirek

Stockholmi sportkörökben lehetségesnek tartják, hogy a svéd válogatott csapat anyagi nehézségek miatt nem fog indulni az olaszországi világbajnoki versenyen.

Engelbergben vasárnap rendezik a kettős bob világbajnoki versenyt, melytől román siker várható.

Az apríli bécsi magyar-osztrák Európa-kupa mérkőzés előttre magyar-osztrák főiskolai válogatott mérkőzést terveznek.

Párizs, a NAC csapata megérkezett Oranba, ahol ma játszik. Az oradeai csapat Marseilleben üt hajóra.

A Szeged FC mérkőzésre hívta meg az AMTE-t. Az aradi munkásapat a meg-hívást kelő tréning hiányában visszautasította, illetve annak későbbre való rezerválását kérte.

A KKASE sportegyesület klubközi ping-pongversenyt rendez február 10—11-én az egyesület tornatermében, melyre az összes cluji egyesületeket meghívta.

Csehszlovákia és Bulgária emelte a vetésterületét. A buza-konferencia jelentőségének realizására jellemző, hogy a buza-konferencia óta két állam emelte a vetésterületét. Csehszlovákiában az őszi buza vetésterülete 903 ezer 785 hektár, illetőleg 34 százalékkal több, mint az előző gazdasági évben. 1932 őszén is 7 százalékkal nagyobb területet vetettek be őszi búzával Csehszlovákiában, mint 1931 őszén. Ugyancsak emelte a vetésterületét Bulgária 4 százalékkal.

1712 hasábos új lexikon. A Genius egy-ötletes új lexikon a könyvkiadás csodája. A legújabb adatokkal kibővített hatalmas kötet 1712 hasáb, 800 kép, 32 mű-néleltek, remek nyersvásonkötésben, az-sszes ember ismeretek tárháza. Az új Genius Lexikon most 108 lej. Kapható az Uj Kelet könyvostályában az összeg és portóköltség beklüldésével vagy utánvét-

kiró

Az ötesztársó

Március elkeretek között. Yit, a mandnókét. A mármár nagyban és a mandzkal díszesblépitenek, mllota. Az új címerét is. a virágokat ké tástervezetési a tervezési szja letenni a ban, amint nek az égbol

Huszonhat, tont, hogy megmegergetszárt és fia hereget kor esaszári kor szépen hang. Igy indult és elég szép éves finescsen a penlen százmillió hároméves erő és hadi lett és ötéve

... és ötéve karrir hirté. Ekkor az okmányt irt esaszári dek tendós urallítéte ugy a kodók büne valóinak, hóságot.

Az alattive. Ebben a bek között. Belátom. nek tulsagos tam. Belátó utvonulat étem a külö sos vásárok nokaim, minjanak a né eesekmenny lom mindat em és szil ve arról, hóp minden Ebben az tett jóva se

Pu Yi esmenekült ekingi esasz. Általában az 1911 fo helyzetén. is szomorú. Mikor atkolta, kéták születtgyedbe vittélt. Az orsmertették nzsú írás é a klassziku kívül euró

A forradlett, nem v nem volt t. Tizenhét, egy mandz Házassága nehézségei. A forada hatalmas számára, d van szó — dán már a volt és a m

Ingyen

Nézz a Te raka

„A németek a zsidókat olyan tulajdonságaik miatt gyűlölik, amiket általában a németeknek tulajdonítanak“

Stekel professzor, a modern pszichoanalízis nagy úttörőjének szenzációs nyilatkozata a hitlerizmus lélektani háttéréről

Budapest, február 1. A freudista pszichoanalízis tovább fejlesztője, sőt bizonyos értelemben „forradalmi“ megújítója, Stekel professzor az elmúlt napokban Budapestén járt, ahol nagyszerű előadást tartott a modern lélektan problémáiról.

Stekel budapesti tartózkodása alatt érdekes nyilatkozatot adott a hitlerizmus lélektani háttéréről. A szenzációs érdekes nyilatkozat egyes részeit itt adjuk:

— Korunknak talán legérdekesebb jelensége a német forradalom. Ma már senki előtt nem lehet kétséges, hogy itt valóban őszinte tömegmozgalomról van szó, olyan arányokkal, amiket eddig nem is mert a történelem. Mintán sok kitűnő kollégámat is elfogta a láz, nincs jogom, hogy a mozgalom őszinteségében kételkedjem. Csak mellékesen jegyzem meg, hogy Németországban még a pszichoanalízist is gleichschaltolták.

és ma az úgynevezett Psychotherapeutische Gesellschaft előírja orvostagjainak, hogy első olvasmányuk Hitler: Mein Kampf-je legyen.

Orvosi szempontból nézve, tömegpszichózisnak lehet nevezni ezt az egész forradalmi láz, valami a mániakus izgatottság és a lehangoltság között. Ennek a tömegbetegségnek több oka is van. Az antiszemitaizmus lélektani magyarázata a következő: bizonyára mindenki megfigyelte már, hogy

a németek a zsidókat olyan tulajdonságok miatt gyűlölik, amelyeket általában általában a németekre szoktak ráfogni.

Igy például Amerikában, Franciaországban, Oroszországban a németekre szokták mondani, hogy nem képesek mélyebb érzelmekre, csak az üzlettel törődnek, csak a pénz érdekli őket, a németekre szokták mondani, hogy tisztátalanok, nin esen másra hajlamuk, csak a pénzkeresés re, stb. Eppen ezeket a tulajdonságokat fogják aztán rá a németek a zsidókra. Pszichoanalitikai szempontból ennek nagyon egyszerű a magyarázata: Minden ember szereti másra fogni azokat a rossz tulajdonságokat, amelyek miatt tudatalat tisztában tulajdonképpen szegényeznek. Hogy műszóval fejezzem ki magam,

a németek a zsidókra vetítik ki azokat a saját rossz tulajdonságaikat, amelyek miatt tudatalatti szegényezést, megbánást érznek.

Ez a felelevenítése a bibliai legendának a bünbokról, arról a keeskebakról, amelyet a zsidók a pusztába kergettek, hogy vigye magával bünüket. Természetesen ez bizonyos kisebbségi érzéssel (Minderwertigkeitsgefühl) van összefüggésben, jelentő, hogy a tulzott fajj öntudat Németországban mindig nagy háborúvesztések, nagy lelki megaláztatások után következett be a történelem folyamán. Másik oka a diktatúrák elharapozásának az, hogy az emberekben hiányzik a régi tekintély-tisztelet a szülők iránt.

Az atyák elvesztett tekintélye

A gyermekek elvesztették a szülők iránti tiszteletet és most pszichoanalitikai nyelven szólva, a diktátorokban, a „haza atyjában“ kárpótolják magukat a képletesen elvesztett atyáért. Érdekes dolog, hogy a privat praxisomban lévő nemzeti szocialista érzelmű betegeimnél majdnem mindig találtam az elvesztett szülői tekintély miatt beállott lelki zavarakat. Né-

Egyfelvonásos vigjátékok

PURIMRA!!!

Feketeszesz, Gábor ünnepük, Teltalát. Válgak — ne válgak, Szinjáték (csak női szereplők), Purimi ebéd.

Ára jogdíjjal minden darab 150 lej.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.

metországban és Oroszországban azonkívül másik oka a jelenségnek az, hogy tulajdonságosan gyorsan vesztett ki a vallásos meggyőződés az emberekből.

Ezekben az országokban azután a hiányzó Isten helyébe is a diktátort helyettesítik. Ma Hitlernek Németországban olyan,

Az amerikai és európai pénzügyi helyzet

Szombatra várják a külföldi pénzügyi szakértők Romániába érkezését

Csehszlovákiában már érződik a valuta-prémium hatása

Oradea, február 1. A nemzetközi pénzügyi piacnak továbbra is elintézetlen kérdése marad a dollár problémája. Az Uj Kelet annak idején már beszámolt arról, hogy a dollár relatív stabilizációjának bejelentése korántsem tudott kiegyensúlyozólag hatni a piacokra, sőt ellenkezőleg, növelte a nyugtalanságot. A spekuláció nem szűnt meg egy pillanatra sem és addig, amíg az amerikai pénzügyi kérdést véglegesen nem rendezik, nem is lehet kilátás arra, hogy az megszűnjön.

Amerikában bizakodnak abban, hogy Rooseveltnek sikerült a dollárkérdést rendezni, viszont Angliában az a fel-fogás alakult ki, hogy a teljes aranyalap hozhat csak biztos sikert. Bizonyos, hogy a dollár az európai piacokon állandóan ingadozik, felle hullámozik, ami eléggé kézzelfoghatóan bizonyítja azt, hogy ezt a kérdést korántsem sikerült eddig rendezni.

Igen érdekes jelenség, hogy a francia belpolitikai események mindaddig nem hatottak ki a francia frank nemzetközi helyzetére. Csehszlovákiában viszont azonnal mutatkozott hatása annak a pénzügyi elgondolásnak, amit az Uj Kelet már ismertett olvasói előtt.

A valutaprémiomok életbeléptetése azonnal legyengítette a cseh koronát,

szinte korlátlan autoritása van, hogy minden akadály nélkül, akár új vallást is alapíthatna, amelynek ő lenne az Istene. Megesínlhatná a szeretet vallását is,

de ugylátszik, a gyűlöletvallása kényelmesebb és népszerűbb.

Hogy az utóbbi időben Németországban még egyre erősebb mértékben érezhető a nem-árjakkellen való agitáció, annak magyarázata az, hogy mindazt a rengeteg gyűlöletet, amelyet a nacionalista propaganda az évek folyamán Németország külső ellenségei ellen felbresztett az emberek lelkében, ma nem tudják kiélni, hiszen éppen a nemzeti szocialista kormány mondott le ünnepélyesen Elzász-Lotharingiáról és kötött az annyira gyűlölt Lengyelországgal megnemtamadási szerződést amit még Stressemannék sem mertek tenni. Most mindezt a gyűlöletet a legkisebb ellenállás törvénye alapján a zsidók ellen fordítják.

országba és feladatuk arra terjed ki, hogy megállapítsák Románia fizetőképességét.

Romániának, mint tudvalevő, a külföldi adóssága olyan összegre rug, hogy az után közel négy és félmilliárd lej kamatot kell fizetnie, mely tehernek a válalására Románia, a jelenlegi kormány véleménye szerint, képtelen. Ugyanekkor számolni kell a kormánynak közel húszmilliárd lej belső adóssággal is, valamint a konverziós kérdés rendezésével.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, február 2.

Bucuresti. 18.15: Rádiózenekar. 20: Filharmonikus hangv.

Budapest. 9.15: Hírek. 10: Egyházi zene. 12.30: Zenekari hangverseny. — 5: Magyarok az Ujvilágban, előadás. 5.30: Kedvenc lemezek. 6.45: Móríz Zsigmond előadása. 7.30: Vidámet. — 9.30: Dalok. 10: Helyszíni köv. a magyar—olasz kardvívó mérkőzésről. — 10.30: Hírek. 10.40: Cigányzene.

Bécs. 23: Grammfón. Breslau. 22.45: Szilézjai zene. Heilsberg. 20.10: Csajkovszkij: V. szimfónia.

Varsó. 19.35: Grammfón. Milánó. 20: Grammfón. Róma. 21.45: Zongorahangv. Prága. 19.25: Xilofonzene. Pozsony. 21: Fuvószene.

Szombat, február 3.

Bucuresti. 19.20: Grammfón. 19.40: Előadás. 20.30: Üzenetek. 20.50: Dalest. 21.45: Hírek.

Budapest. 6.45: Torna. 9.45: Hírek. — 1.30: Grammfón. 4: Mesedélután. 5.30: Szalonzenekar. 8: Gitár. 8.45: Trió. — 9.30: Hangv. 11: Cigányzene.

Bécs. 22.05: Rádiózenekar. Breslau. 20.10: Filharmonikus hangv. Langenberg. 22.40: Grammfón. Varsó. 21.20: Chopin hangv. Milánó. 20.40: Dalok. Róma. 20.50: Cpera. Prága. 21.25: Mendelsohn művei. Belgrád. 20.30: Szerb est. Svájci Francia Adó. 20.35: Beethoven Missa solemnis.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri kölcsönéi egy szó 2 lej, vastabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírókérésűknek 50 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelítség levelet csak nyitott tartózkodásunk, ha portóbelég mellékelve van.

Bizalmi állás óvadékkal a szombat és zsidó ünnepek megtartásával azonnal elfoglalható. Cim a kiadóhivatalban.

Hidmértleg 3000 kilogramos olesón eladó. Salamon Sámuel Cluj, Calea Victoriei 63. Telefon 3-66.

Register kasszát veszek kéz alatt. Salomon Samuel Cluj, Calea Victoriei 63. Telefon 3-66.

Kiadó üzlethelyiség májusra. Piata M. Viteazul 39. Értekezni háztulajdonosnál.

Ajurozógép, alig használt, sürgősen és olesón eladó. Cim: Terkeltaub Mihály Oradea, Piata Mihai Viteazul 5.

Keresek májusra belvárosban három szoba és ha'ly vagy négyoszobás komfortos lakást. „Orvos“ jelígre a kiadóba.

Jókarban levő patefón cca 30 lemezrel, 4 karikás nagy főzőkemence, nagy jégszekrény, vendéglői asztalok, hajlított székek, kisebb üzletnek pult és üvegezett állvány jutányos áron eladók. Str. Filipescu 7. Rosenberg.

Ha garantált kóser, naponta frissen fejt téhen és bivalytejet óhaját, forduljon Schwartz Ignácéhoz, Str. Filipescu 7. Házhöz szállítva is kapható.

A könyvpiac szenzációi!

Maurois: VII. Edward és kora Lei 144 Sayers: Jelíge „Gyilkosság“ Lei 28

28 lejes Detektív-sorozat:

Fitzsimmons: 70.000 tanu Galopin: Hajsza a detektív után

Childers: A rejtélyes könyv Biggers: A sárga detektív

144 lejes sorozat:

Mann: Jákob Wells: Mi lesz holnap

Lewis: Egy modern asszony szíve

60 lejes regénysorozat:

Parrott: Ex-feleség Móríz: Forr a bor Werfel: Nápolyi testvérek Bródy: A Mancsi Baum: Helén Szitnyai: Nimes feltámadás Földi: Isten országa felé Maurois: Asszonyok utja Arnau: Halálra ítélem! Szomory: Gyuri Zilahy: A lélek kialszik Undset: Pogány szerelem Parrott: Szabad a csók

Móríz: Rokonok Baum: Baleset Bródy: Felesége tartja el Maurice: Szerellem, örök titok Földi: A meztelen ember Deval: A préda Erdős: Hajnalig hegedűszó La Roche: Jalna lakói Prévost: Akit az asszonyok szeretnek Bromfield: Huszonnégy óra Hurst: Asszony a vonaton Baum: Tiszítótűz

Propaganda-kiadványaink:

Molnár: A zenélő angyal Lei 90 Szomory: Párizsi regény Lei 90 Zilahy: Halálós tavasz Lei 57 Zilahy: Két fogoly Lei 90

Zilahy: A szökevény Lei 78 Kuncz: A fekete kolostor Lei 90 Inyestester szakácskönyve Lei 144

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség beküldése mellett vagy utánvétellel

Hogy milye jeleni gyűlöletben, arra nézve musik című egyik cikkével Halleluja.

Berlin egy tének igazra nitványai élén az ima megk bement a lelk van egy litu retné, sőt k szót ne mon mert különbe ják a templom

A felkész m bajnokának, sem a tanítv megváltoztat pedjen le a nehogybotra

Az említe Kőszönettel kormánynak, munkat, mű házunkat, rá sadalmi éet fertőjétől. A cióna az, hogy szellemet, fűj rak miázmaít tozunk azokba

őtestamentum egy Jeremiás annak idejé azonban a ny ismeri, az m függéseket az Wirth szerint

kok szerint v telen Al, tav néven dicsért jelték Isten A régi héber

Allah, a germ se erősen ro tal, tehát ne

Az urak fa elég nagy, de lamságuk. A detü, jelenté Urat“. A zso régi zsidó l

tása, Az Isten a bo'dog életis ez, amj Luthe teremőjere is sem fordította fei a német " az „amen“ sz

Persze Luth a német népe olyan köde fo szép és ember ködés célpont Martin Luther látás még ben

— Négy évr nököt. A bárk kezett az ottar szelelések ügyv hivatali főnök főnököt 2 év. börtönre ítélté

— Maximos togatása Mott nél, Bernből je ügyminiszter l ügyvesztgatanás vezetőjénél s t got és Svájcot ról.

— Nyilvánó ban, Folyó hó gyed 4 órakon keretében forz kola növendék lükról tanuság

dés miatt a v Dubelarilor 1. lesz megtartv döt szívesen lá

— Mindenm hurut, felfúvó var, szivdobo dülés és lehrn ten „Ferenc kódést rendb embert a kelle

HIREK

Halleluja

Hogy milyen mélyre hatolt le a zsidók elleni gyűlölet fanatizmusa Németországban, arra nézve álljon itt a Die Kirchenmusik című evangélikus zenei folyóirat egyik cikkének szemelvénye. A cikk címe Halleluja.

Berlin egyik magasabbfokú tanintézetének igazgatója a napokban eljött tanítványai élén az istentiszteletre. Mielőtt az ima megkezdődött volna, az igazgató bement a lelkészhez és közölte vele, hogy van egy liturgikus kívánsága. Azt szeretné, sőt követeli, hogy a „halleluja“ szót ne mondják istentisztelet közben, mert különben ő és tanítványai elhagyják a templomot.

A lelkész megmagyarázta a fájvédelem bajnokának, hogy a liturgiát sem az ő, sem a tanítványai kedvéért nem tudja megváltoztatni és arra kérte, hogy teledjen le a fiúkkal a kijárat közelében, nehogy botrányos zavarok történjenek.

Az említett ujság hozzátesszi: Köszönettel és hálaival tartozunk a kormányoknak, hogy megfizették az irrodalmunkat, művészetünket, zenénket, színházunkat, rádióinkat, gazdasági és társadalmi életünket a zsidóság lelki fertőjétől. A tisztulás szükségszerű reakciója az, hogy testet és lelket, szívet és szellemet, fület, szemet és orrot a mocsarak miázmáitól mentesítsük. Ezzel esztelenek azokban az értekekben, amiket az ótestamentum prófétái egy Jerszajás és egy Jeremiás konok népükkel szemben annak idején kifejezésre hoztak. Aki azonban a nyelvújítás hangképző részét ismeri, az meglátja a csodálatos összefüggéseket az Isten megjelölése körül. Wirth szerint a régi északi népek évszakai szerint változtatták az Isten nevét: telen Al, tavaszkor El, később Il és Ol neven dicsérték az Urat. De fordítva is jelölték Isten nevét: La, Le, Li, Lo, Lu. A régi héber El és a mohamedánok Allah, a germánok Walhalla isten-jelölése erősen rokonhangú a Hallelujával, tehát nem is egészen zsidó eredetű.

Az urak fanatizmusa és gyűlölködése elég nagy, de ennél is nagyobb a tudatlanságuk. A „halleluja“ szó héber eredetű, jelenti pedig: „Dicsérjétek az Urat“. A zsolotárak kicsengése ez és a régi zsidó liturgiának korális felkiáltása. Az Isten iránti ujjongó hálaának és a boldog életigénylésnek lelkes kifejezése ez, ami Lutherre, a német egyház megteremtőjére is annyira hatott, hogy le sem fordította, hanem eredetijében vette fel a német liturgiába, éppen úgy, mint az „amen“ szót.

Persze Luther nem gondolt arra, hogy a német népet valaha is a gyűlöletnek olyan köde fogja körülvenni, hogy ezt a szép és emberj hálakiáltást is a gyűlölködés célpontjává teszi. Nagy lélek volt Martin Luther, de annyi próféciás előre látás még benne sem volt.

Négy évre ítéltek egy hülsen adófőnököt. A bárladi törvényszék tegnap ítélt kezezt az ottani adóhivatalnál történt visz szalékes ügyében. Ian Dregariu volt adó hivatali főnököt 4 évi, Andrei Rotara adófőnököt 2 évi, büntetésüket pedig 1-1 évi börtönrre ítéltek.

Maximos görög külügyminiszter látogatása Motta svájci szövetségi elnökénél. Bernből jelentik: Maximos görög külügyminiszter látogatást tett Motta svájci szövetségánál, a politikai reszort vezetőjénél s tárgyalta vele a Görögországot és Svájcot közösen érdeklő kérdésekről.

Nyilvános vizsga a eluji Bész Jákobban. Folyó hó 3-án, szombat délután negyed 4 órakor Chamiso-oszor ünnepély keretében fognak a eluji Bész-Jakob iskola növendékei tudásukról és előmenetelükről tanúságot tenni. A nagy érdeklődés miatt a vizsga az ort. hitközség str. Dubelarilor 1. szám alatti tanácstermében lesz megtartva, melyre minden érdeklődőt szívesen lát a Vezetőség.

Mindennapos székszornlás, vastagbél hurut, felfúvódás, oldalfájás, légzési zavar, szívdobogás, fejfájás, fülzúzás, szédülés és lehnoltság eseteiben a természetes „Ferenc József“ keserűvíz a bélműködést rendbehozza s megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől.

Nagy riadalom — kis tűz miatt. Szerdán este fél 11 óra tájban hirtelen megszólalt a tűzoltóalkantanya vészcsengője és a tűzoltókat dr. Coriolan Cotiu Măcelar ucca 4. szám alatti lakásához hívták ki. Az uccán nagy riadalom támadt a tűzoltók kivonulására, de nem sokára kiderült, hogy nem volt erre ok, mert csak egy kéményégetés folytán kapott bele a szikra egy fűrészporthalmazba és attól meggyulladt a 4. szám alatti ház kerítése. A tűzoltók pár perc alatt eloltották a tüzet, a kár minimális volt.

Zsidó-keresztény hitközség Berlinben. Berlinből jelentik: Mint ismeretes, a nemzeti szocialista egyházpolitika folytán a zsidó származású keresztényeket kiűldözik az egyházokozségekből. Ennek következtében a zsidószármazású keresztények elhatározták, hogy külön hitközségekben tömörülnek. Az első zsidó-keresztény hitközség a napokban alakult meg Berlinben, mely a protestáns egyházból kiűldözött zsidószármazásúakat foglalja magában.

Ipari fejlődülés Tel Avivban. Tel Avivból jelentik: Tel Aviv városának ipari fejlődése 1930-ban nagy felindülésnek indult. A város területén és szomszédságában 63 új gyárüzem létesült, 100 ezer font alaptőkével. Ebből tizenhárom üzem a textiliparra esik, 25 ezer font tőkével, 20 ezer fontot 17 fémipari üzembe investáltak és ugyanennyi összeget fektettek be vegyi üzemekbe, 9 új gyárat alapítottak 12 ezer fonttal, építőanyag előállítására. 4500 fontot papír és nyomdai helyekbe fektettek be, 4000 fontot pedig fafeldolgozási műhelyekbe. Ezen kívül 9 új gyárat és fehérműgyárat nyílt meg az elmúlt évben, 14 ezer font alaptőkével. Átlag minden üzemre 1700 font alaptőke esik. 63 új gyárüzem közül 61 piacot talált termékei számára. A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint száz új gyár és műhely nyílt meg az utolsó hat hónapban Palesztina különböző centrumaiban. 35 nagy üzem építés alatt áll, rövid időn belül megkezdik működését. Biztosra veszik, hogy az új üzemekben a zsidó munkásság ezrei fognak elhelyezkedést találni.

Ma, pénteken fut a
ROYAL Mozgóban
A RAGYOGÓ MAGYAR FILM-
PRODUKCIÓ
„Egy éj Velencében“
(Hunnia film Budapest)

ELŐZZE MEG
az influenzát, grippét, hülést, náthát Anacot
pasztillák rendszeres használata által. Így
védve lesz a ragályos betegségek ellen járványok idején és megelőzi a szájüreg és légzőcső fertőzések megbetegedéseit.
Tubus Lei 37—
ANACOT
Dr. Wandet r. t. üzemek készítménye

A litván rabbikongresszus a palesztinai országépítésért. Kaunasból jelentik: Litvánia rabbijai most tartják évi kongresszusukat Kaunas városában. A delegátusok és szónokok nagy többsége a valóságos zsidóság egységfrontjának megteremtése mellett foglalt állást. Bizottságot választott, amelynek az a feladata, hogy a Mizrahi világszervezettel felvegye a tárgyalásokat és egységfront megteremtése irányában. A kongresszuson megjelent Rav Fischmann, a Mizrahi ekzekutívjének tagjai, aki változó a palesztinai országépítés érdekében Jeruzsálemben összehívandó vallásos világgongresszus tervét, amelynek ügyében tárgyalásokat fog folytatni az európai vallásos zsidó vezetőkörökkel. A rabbikongresszus egyik határozatában hangsúlyozza, hogy Palesztina az egyetlen melegség az üldözött zsidó nép nagy többsége számára és felhívással fordul az Agudas Jisrael és Mizrahi szervezetekhez, hogy egyesüljenek a palesztinai országépítés szolgálatában.

Róth Hermann halála. Sighetről jelentik: Sulyos gyászba van a sighetli zsidóság. Meghalt Róth Hermann, a közéletben álló, puritán ember, aki egész életét onzetlenül a köznek áldozta. Róth Hermann évtizedeken keresztül, halála pillanatáig vezetője és lelke volt a sighetli Talmud Tórának. Ő építette ki azt az iskolahálózatot, amely 300 szegény gyerek neveléséről gondoskodik és megmenti őket a biztos zülléstől. Róth Hermann megfeszített, emberfeletti munkájának köszönhető, hogy ezt az iskolahálózatot nem sepepte el a krízis vihara. — Temetése január 30-án ment végebe az egész város osztatlan részvétele mellett. Temetésén ott volt egész Sighet zsidósága, apraja-nagyja. A Talmud Tóra nagytemplomából kísérték utolsó útjára, koporsója mögött haladtak gyertyával a kezükben és könyveivel gyermekei: a 300 szegénysorsú Talmud Tóra gyerek. — Halálát felesége és rokonsága gyászolja. A gyászoló család iránt maramureszerte óriási részvét nyilvánult meg.

Palesztina is részvesz a berlini Olimpiáson. Berlinből jelentik: Néhány héttel ezelőtt olimpiai bizottság alakult Palesztinában és egyes német lapok ezzel kapcsolatban azt a hírt közölték, hogy az olimpiai végrehajtó bizottság nem ismerte el a palesztinai komitét és így Palesztina sportegyesületei nem vehetnek részt az 1936-os Berlinben megtartandó olimpiáson. A németországi Makkabi hivatalos nyilatkozatban cáfolja meg ezt a hírt. A helyzet ugyanis az, hogy a palesztinai olimpiai bizottság felvette a tárgyalásokat az olimpiai hatóságokkal, amelyek eddig csak a legutóbbi losangelesi olimpiáson résztvevő országokat hívták meg. Biztosra vehető, azonban, hogy Palesztina is rövidesen elintézi a szükséges formalitásokat és így biztosítva lesz részvétele a berlini olimpiáson.

EZINHÁZ-FILM MŰVÉSZET
ROMAN OPERA MÜSORA:
Péntek este 8 órakor: Mignon.
Szombat d. u. 3 órakor: Madarász.
Vasárnap d. e. 11 órakor: Kolár kvartett hangversenye.
Vasárnap d. u. 3 órakor: Szép Heléna.
Hétfő este 8 órakor: Pillangókisasszony.

SELECT-MOZGO MÜSORA
Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Alattunk a pokol. Rendkívül érdekes film, csodálatos férvételekkel, főszerepekben: Madge Evans és Robert Montgomery.

URANIA-MOZGO MÜSORA
Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Valcerháború. A szezon legbájosabb operettje. Főszerepekben: Willy Fritsch, Renata Müller, Paul Hörbiger.

Ujabb fagyhullám beritotta el Amerikát. Newyorkból jelentik: Newyork állam területén — 30 fokig szállott alá a hőmérséklet. Hetvenhárom személy vesztette életét a dermesztő fagyban Newyorkban, továbbá a keleti és középnyugati államok területén. A meteorológiai időprognózisok a hideg fokozódását jósolják. Washingtoni jelentés szerint az amerikai rendkívül hideg időjárás miatt pesszimistákusan ítélik meg a mezőgazdasági helyzetet.

Vidit és szopit
Sermandree
Juder és Crém

A Zs. N. Sz. helyiosportjának közgyűlése. Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartja meg tisztújító közgyűlést a Zs. N. Sz. elnői helyiosportja. Tévésébből február 14 szerenelt közleményünkben, amelynek helyreigazításaként közöljük, hogy a közgyűlés most, vasárnap vagyis február 4-én lesz megtartva az Aviva Barisszia str. Filipescu 1 szám alatti helyiségében.

Lipski berlini lenyvel követ bankettet adott Hitler tiszteletére. Berlinből jelentik: Lipski berlini lenyvel követ bankettet adott, amelyen a többek között résztvett Neurath báró Darré, Göring és Bülow. Lipski pohárköszöntőiben Hindenburgot és Hitleret. Neurath válszában Moszeziszkit és Pilsndszikit éltette.

Az amerikai kormány megkönnyíti a német zsidók bevándorlását. Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok kormány fontos lépést tett a német zsidók Amerikába való bevándorlásának megkönnyítésére. Az amerikai kormány külügyi hivatala utasította a Németországban működő amerikai konzulokat, hogy kedvezően kezeljék azon egyének vizumkérelméit, kik Amerikába akarnak vándorolni. Ez az utasítás nem jelenti azt, hogy a kormány megváltoztatta bevándorlási törvényeit, avagy felemelte a németországi lakosokra meghatározott bevándorlási kvótát. Arról van szó, hogy 1930 óta a németországi bevándorlási kvótát csak tíz százelekedben használták ki és eszerint 5 ezer egyén vándorolhat még be Németországból Amerikába. Samuel Dickstein, az amerikai kongresszus bevándorlási bizottságának elnöke ki is jelentette a Zsidó Távirati Iroda munkatársának, hogy az amerikai kormány lehetőleg úgy fogja kezelni a bevándorlási előírásokat, hogy 25 ezer németországi lakos bevándorlását és letelepedését tegye lehetővé az Egyesült Államokban.

Thomas Mann: Jakob, Jakob, a bibliai ósátva, az ó-testamentumnak e rejtélyes és bonvult alakja áll Thomas Mann új remekművének középpontjában. A ravasz üzietember, aki tál leneséért vásárolja meg az elsőszülöttség jogát s furfangos eselje csalja ki atyja áldását, a tiszteletreméltó pátriárka, aki tizenkét fiúnak ad életet s legendás gazdagságra tesz szert az álomlátó költő, az égi lajtorja ómának álmódója egyesül ebben a csodálatos figurában a legnagyobb német koronája. A hatalmas könyv 400 oldalon, gyönyörű vászonkötésben 144 lej az Uj Kelet könyvostályában az összeg és pontosság (10 lej) beküldése mellett, vagy átvétellel.

1934. FEBRUAR 2.

adatok arra terjed ki, amelyek Románia fizetéséről.

mint tudvalevő, a külpolitikai ügyekről, hogy egy és félmilliárd lej kár, mely tehernek a válság, a jelenlegi kormány, képtelen. Ugyanekkor a kormány közel huszados adóssággal is, valóságos kérdés rendezésével.

MŰSOR

február 2.
8.15: Rádiózenekar. 20: Hangy.
15: Hírek. 10: Egyházi zenekari hangverseny. — Ujvilágban. előadás. — Jemezek. 6.45: Möriczása. 7.30: Vidámszt. — Helyszíni köv. a mardvívó mérkőzésről. — 0.40: Cigányzene.

Grammofón.
Szíléziáj zene.
0.10: Csajkovszkij: V. — Grammofón.
Grammofón.
Zongorahangy.
Xilofonzene.
Fuvószene.

február 3.
20: Grammofón. 19.40: Zeneetek. 20.50: Dalest.

Torna. 9.45: Hírek. — n. 4: Mesedélután. 5.30: 8: Gítár. 8.45: Trió. — Cigányzene.

Rádiózenekar.
9: Filharmonikus hangy. 22.40: Grammofón.
Chopin hangy.
Dalok.
Opera.
Mendelssohn művei.
0: Szerb est.
Adó. 20.35: Beethoven

PRÓBÁK ÉS ÉRTÉSEK

négy szó 2 lej, vastagbél. Legkisebb apró hirdetéseknek 30 százalékos próbihirdetések díja előre és levelet csak egy további példány mellékelve van.

óvadékkal a szombat és megtartásával azonnal eladható kiadóhivatalban.

100 kilogramos olesón eladó. Samuel Cluj, Calea Victoriei 3-66.

zát veszek kéz alatt. Sala. Cluj, Calea Victoriei 63. Telefon.

helyiség májusra. Piata M. telefon. háztulajdonosnál.

alig használt, sürgősen eladó. Cim: Terkeltaub Mihály Mihai Viteazul 5.

usra belvárosban három szobás négyoszobás komfortos lakás jellegére a kiadoba.

vő patefón cca 30 lemes nagy főzőkemence, nagy méretű asztalok, hajlítógépek, pultr és üvegzetőgépek árón eladók. Str. Filipescu 10.

ít köser, naponta frissen készített ivaltéjet óhajjt, forduljon a kávéházhoz, Str. Filipescu 7. Telefon is kapható.

UJ KELET Legújabb hírek

Duca emlékének hódol a parlament

(Elsődali cikkünk folytatása)

Bucuresti, február 1. Délután fél ótkor a kamara megtartotta első ülését. Bratescu Voitești háznagy, mint a képviselőház legidősebb tagját, I. Bacalbasat, az Unversul ismert munkatársát jelölte ki korelnöknek. Bacalbasa elfogalva az elnöki széklet, bejelentette, hogy a kamara első ülését Duca emlékének szenteli.

Tatarescu emlékezéséde

Tatarescu emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

— A nemzeti gyász, amely a Duca-tól való elválasztásunk után ért bennünket, most az új munkateljesítmények indításakor még inkább áhitattal és fájdalommal tölti el. Előttünk áll három évtizednek a munkája, amelyet mély hittel és meggyőződéssel töltött be a nemzeti és szociális igazság védelmében. Három évtizeden keresztül az a szószék, amelyen én itt állok, Duca ragyogó tehetségének helye volt, itt véste ő az elokvencia tőkét a román szónoklás művészetének aranykönyvébe. Formában az antológia, lényegben a történelem birodalmába valók azok a beszédek, amelyeket ő tartott ezen a szószéken. Az ő emléke példaadása a mának és célja a jövőnek. Duca példát adott azzal, hogy elveit feláldozta az életért. Ez a nehéz feladat most reánk maradt, ez az áldozat figyelmeztetés számunkra, hogy milyen nehéz időket érünk és milyen nehéz feladatok legyőzése áll előttünk. Mi a hazát szolgáljuk és bizom benne, hogy az ő emlékének tudatában teljesíteni fogjuk munkánkat, úgy ahogy annak utját mi nekünk kijelölte.

A pártok hódolata Duca emlékének

Tatarescu szavai után Michalache emelkedett szólásra, Duca emléket méltatva és hangsúlyozva, hogy el kell nyomni azokat a terrorisztikus törekvéseket, amelyek ehhez a merényletvezetők. Sorra beszéltek Gheorghe Bratianu, majd Cuza, aki szintén elítélte a terrorcselekményeket, Goga, Vlad Dimitriu a Injnan csoport nevében, Argetoianu, Bethlen György a magyar párt és Kreuter a németpárt nevében.

A beszédek elhangzása után Bacalbasa a parlament nevében emlékezett meg Ducáról és miután a parlament Duca emlékének szentelt ülésének más programpontja nem szabad, hogy legyen, az ülést berekesztik. A leközelebbi ülést szombaton délután három óraker tartja a parlament, amikor meg kezdik az igazolási vitát.

Vaida királyi audienciája

Bucuresti, február 1. A belpolitikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy Vaida Sándor tegnap kihallgatáson volt a királynál. A kétórás audiencia során valamennyi napirenden levő politikai kérdéssről szó volt. Vaida nagyon meg volt elégedve az audiencia eredményével. A kihallgatás után számos pártbíve, látogatta meg a volt miniszterelnököt, aki még néhány napig Bucurestiben marad.

Angheliescu, a Banca Nationala kormányzója tegnap kihallgatáson jelent meg a királynál. Valószínű, hogy ez alkalommal lemondási szándékát közölte az uralkodóval. A lemondás híre tegnap este már el is terjedt a fővárosban és bár egyelőre nem nyert hivatalos meg-

Egyházi és civil fel-szerelést vállalok

Arany és ezüst himzés, Előnyomda, Kolengve, Román nemzeti ruhakészítés. Berzer Dezsőné fehérműi és kézimunka szalon Regele Ferdinand 40. (Bejárat a Str. Me'oaşa felől.)

erősítést, azt hiszik, hogy a bank igazgató tanácsának mai ülésén fogja azt az elnökkel kormányzó bejelenteni. Utódjává változatlanul Dorel Dumitrescut emlegetik.

Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy Manoiulescu Mihail volt miniszter tegnap kihallgatáson jelent meg Slavescu pénzügyminiszternél és hangsúlyozta igényeit a bankkormányzói állásra.

Két-két hónapi fogházra ítélték a négy cluji egyetemfi hallgatót

CLUJ, február 1. A cluji hadbíróság ma délután hat óraker hirdetett ítéletet a hatóságai személy megsértésével vádolt Popa Emil, Caramica Nicu, Serbu Ioan és Serbu Constantin egyetemfi hallgatók ügyében, mely szerint szótöbbséggel bűnösnek mondták: ki a vádlottakat és ezért két-kéthónapi fogházra ítélték őket.

Vakmerő banditatámadás egy büntény rekonstruálása közben

Bucuresti, február 1. Botosani jelentés szerint az otáni Truzesti községben megdöbentő események történtek. A község határában rekonstruálták azt a bandita támadást, amelyet Manoilu őrnagy ellen követtek el és amelynek tetteseit, Mazele Acásan és Bolian banditákat letartóztatták. A község határában lévő erdőben négy csendőrt készült rekonstruálni a gyilkos merényletet.

Amikor a csoport az erdő sűrűjébe ért, a fák közül tíztagú rablóbanda lépett elő és menekülésre szólította fel a csendőrök által vezetett három banditát. A csendőrök sortűzet adtak a menekülő banditákra és Mazere, Acásan meg Bolian azonnal holtan estek össze. A támadók is tüzet kezdtek. Muresan és Gaine csendőrök súlyosan megsebesültek.

Pestis fört ki Bombayban

LONDON, február 1. Bombay egyik külvárosi negyedében pestis lépett fel. Több pestis gyanúsat beszámoltak a kórházba és közülük két esetben határozottan megállapították a szörnyű járványos betegséget. Az angol katonai és egészségügyi hatóságok a külvárosi negyedet teljesen lezárták s mártól kezdve az összes épületek minden helyiséget fertőtlenítő eljárásnak vetik alá.

Az új angol és olasz leszerelési javaslatok a nehézágyuk megsemmisítését, a kémiai háboru és a polgári lakosság elleni bombázások teljes kiküszöbölését követelik

Angol minisztertanács foglalkozott Hitler beszédével. Az új angol javaslat a német egyenjogúság alapján áll. Olaszország a négyhatalmi konferencia összehívását sürgeti

London, február 1. Hitler beszéde, amelyet a horogkeresztjes birodalmi gyűlésben a weimari alkotmány temetési szertartása előtt mondott, óriási visszhangot keltett nemcsak a francia hanem az angol közvéleményben is. Hitler beszédének külpolitikai vonatkozásában ismételtlen arról biztosította a világot, hogy Németországnak nincsenek támadó szándékai egyetlen állam ellen sem és hogy Németország legfőbb óhaja, hogy Franciaország biztonságát szerződésileg garantálja. Ennek fejében csupán az elvesztett német becsület korrigálását kívánja a német kancellár, ami alatt természetesen a fegyverkezési egyenjogúságot kell érteni.

A beszéd Ausztriában és Franciaországban nem keltett nagy lelkesedést, fuvlázó és hízelt hangjai ellenére sem, mert jól tudják, hogy a kifélt hangoztatott jó szándék mögött a német imperializmus tisz-

tátalan és agresszív céljai húzódnak meg.

Az angol politikusok azonban, akik nem élnek a német imperializmus közvetlen veszélyeztető atmoszférájában, bizonyos tekintetben optimisztikusan ítélik meg Hitler beszédét és a leszerelés érdekében arra az álláspontra helyezkednek, hogy egy megfelelő leszerelési tervet ténylegesen lecsökken tené a német imperializmus agresszív tendenciáinak veszélyeit.

Ez a szempont domborodott ki az angol kormány tegnap megtartott minisztertanácsán, amelyen a leszereléssel és a német osztrák viszály ügyvé foglalkoztak. Hitler tegnapi kijelentéseinek figyelembevételével.

A leszerelés kérdésében az angol kormány azt a reménységét juttatta kifejezésre, hogy a leszerelés kérdésében készített angol emlékirat kedvező hatást fog Berlinben kiváltani.

Ezzel szemben az angol kormány sem tudja titkolni azt az álláspontját, hogy Hitlernek Ausztria függetlenségére vonatkozó szavai a legmélyebb csalódást keltették az angol közvéleményben. A kormány ebben a vonatkozásban még teljesen tanácstalan: nem tudja, hogy további diplomáciai lépésekkel vagy pedig a Népszövetség útján igyekezzék-e a viszályt döntő fordulathoz juttatni.

Az angol minisztertanács, illetőleg a minisztertanácsról szóló kommu-nikével egyidejűleg nyilvánosságra került a legújabb angol leszerelési javaslat tartalma is, amelyet a kormány emlékirat formájában juttatott el az összes kormányokhoz.

Az új angol leszerelési javaslat elvben fegyverkezési egyenjogúság alapján áll.

A javaslat hozzájárulását adja ahhoz, hogy az eddig lefegyverezett államok tizenöt és félcentiméteres kaliberű ágyukat használhassanak: hadseregeikben. Ezzel egyidejűleg azonban a lefegyverezett államokat arra kötelezi, hogy a 15 és félcentiméteres kaliberű nagyobb ágyúkat rendre megsemmisítsék és eddig a 35 centiméternél nagyobbakat az év végéig, a 24 centimétereseket két éven belül s a többieket, 15 és fél-24 centiméter között, öt éven belül.

A németeknek az angol emlékirat engedélyezné a 16 tonnásnál nem nagyobb tankokat. A memorandum a továbbiakban a légügyi leszerelés problémája tekintetében terjeszt elő javaslatokat.

Az angol leszerelési emlékirat hatása alatt az olasz kormány is elhatározta, hogy emlékiratot juttat el a leszerelés ügyében a hatalmak kormányaihoz. A memorandum azokat a konkrét javaslatokat fogja tartalmazni, amelyeket Mussolini január 3-án és 4-én már közölt Sir John Simon angol külügy miniszterrel.

Jól informált körökben csak annyit tudnak az olasz emlékirat tartalmáról, hogy Olaszország 1940-ig érvényben tartandó leszerelési egyezmény kötését ajánlja és hogy a zsákúceből kijuttatás érdekében javasolja a német igények jórészt teljesítését.

Az olasz javaslat ezenfelül egy vég telenül jelentős és feltétlenül humanusnak mondható klauzulát is tartalmaz. A javaslat

a kémiai háboru és a polgári lakosság elleni bombázás teljes kiküszöbölését követeli.

Szükségesnek tartja a hadügyi költségvetések lényeges leszállítását, a hadianyag csökkentését — s mindezek realizálására a négyhatalmi konferencia mihamarabbi összehívását.

A leszerelés ügye tehát a leszerelési konferencia teljes kudarcra és impotenciára ellenére is a kulisszák mögött és a diplomácia boszorkánykonyháján erjed.

Nyilvánvaló, hogy az angol és olasz javaslatok reális bázisokon nyugszanak s nagyjában ténylegesen lehetővé tennék a leszerelés megvalósulását.

Nem valószínű azonban, hogy Franciaországot kielégítik az angol és olasz memorandumokba foglalt igények és követelések.

Franciaországnak minden oka megvan arra, hogy a lengyel német paktum ellenére se bízzék a hitlerista Németország békeszándékában.

s a német egyenjogúság elismerése mellett saját leszerelését, illetve hadseregének meggyöngyítését, az angol és olasz javaslatok által körülírt keretekben és méretekben megengedje.

Ilyen körülmények között tehát a leszerelés ügye továbbra is el fog húzódni s a tengeri kigyóvá dagadt probléma megoldása még mindig a távoli jövőbe toldódik el.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătită in num. No. 224713-929.

10. Telefon: 9-77. Havonta 110, ne évre 600, egész földre: Havonta félre: Havonta detések díjzabá KELET" az er zsidóság egytlen kéink utányom rás megjelölésév

Valami hiány

Megnyílt a par trónbeszéd.

Elparentálták tok, az összes k széklet. Beszélte Ducáról az áll ország szolgálatá

Valami hiány zsidóknak. Bántó Annak a kis, va, melyet már t lament padsorait

Atta szavát, a kellett sikraszáll kor a zsidóságot ország egyelemes

tábi közösségek A Zsidó Pártján Nagyon hiányból, melyet az közösségek ret felett.

Nem nagy dol pélyes, kegyelet De keservesen hang akkor, amil leróni az ország felett, hanem véé érdekeket, zsidó keket.

Ki fogja felé ságot ebben a Kinek lesz er hogy ezt a Rango Mindenki besz

ővét nevében, csat ságra kárhozlatv oly égető szükség éppen a zsidó kö Okuljanak azo

tást követtek el dóságot attól a lament tribünjé

A deus ex

is — úgy látszik, nelem drámáinak

Tegnap még a hitben élt, hogy írása befejezett

ciális akok mit fog — remélhető kimaradni.

Görögország is paktum kezdemé is, hiszen érdeke utközásnak és egybe Bulgária

A nemzeti érd látszik — vannak amelyek az utol machinaként me ből.

A deus ex ma nem egyedül me Egy szakállas politikus atakja megérdemelt her naltizmus kothur

Felmerült és paktum Görögor írása ellen.

Vajjon miért? Télian nemzet esolva a paktum

Télian Jugosz ország érdekei lőnállóak és div től?

Az eddigi tár képviselőinek ne Ellenkezőleg.

Venizelos is tudja.

De viszont Ve aki jelenleg K zámkivettség

Öreg rótká, ak vissza. Most alkalom riótai buzealm — ismét latha v ciója érdekében legjobban elérh z nevében besz Beszél tehát s